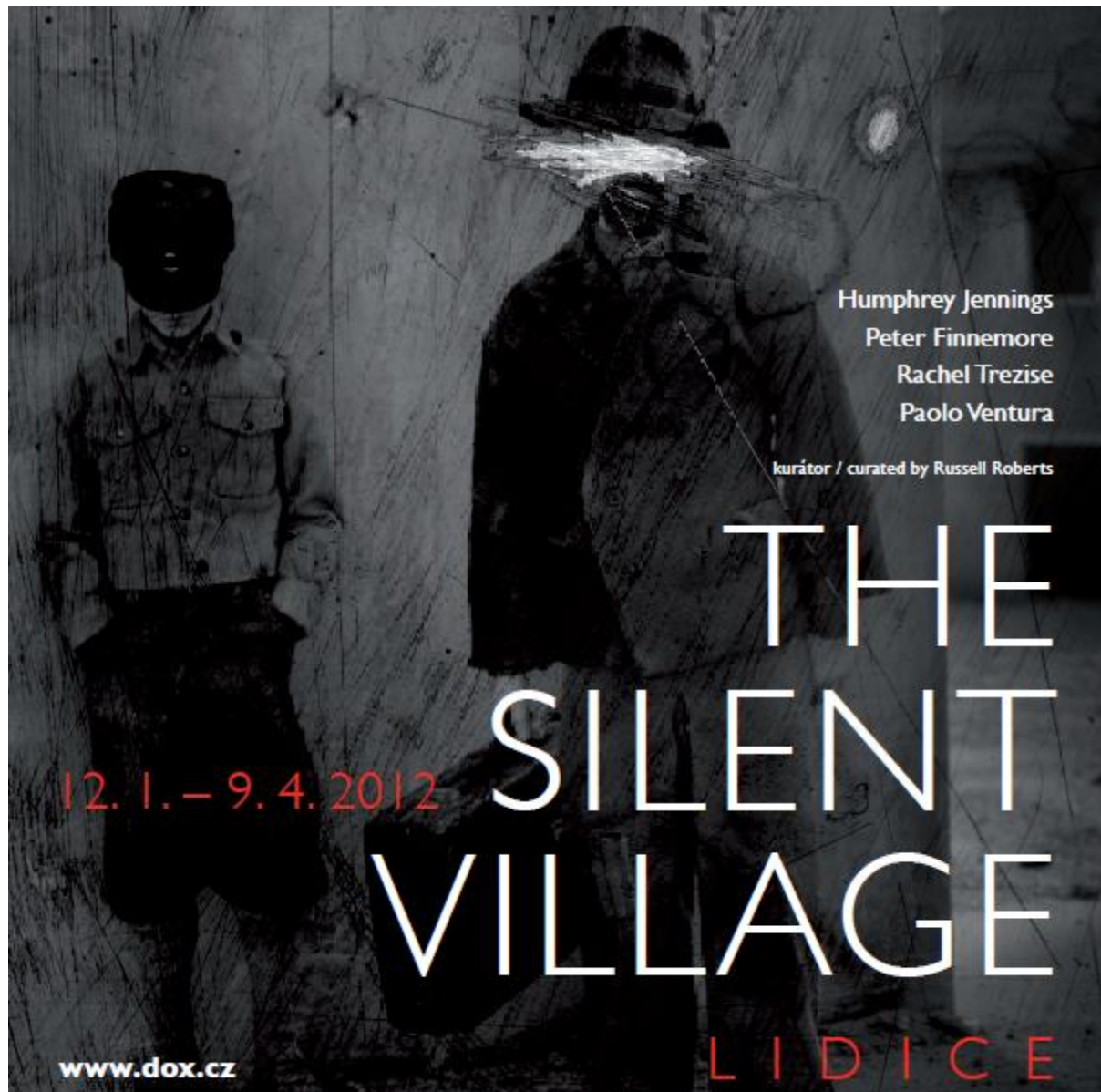




**Centre  
for Contemporary  
Art**



**Media Monitoring**

## **TELEVIZE**



**ČESKÁ TELEVIZE – ČT24**

**11. 1. 2012 Návrat do ztichlé vesnice**



**ČESKÁ TELEVIZE – ČT24/Události, komentáře**

**11. 1. 2012 Ztichlá vesnice**

## **DENÍKY**

**PRÁVO**

**PRÁVO**

**9. 1. 2012 Rembrandt, art brut i Neprašova  
retrospektiva**

autor: Kateřina Farná

**HOSPODÁŘSKÉ NOVINY**

**HOSPODÁŘSKÉ NOVINY**

**10. 1. 2012 Ztichlá vesnice Lidice**

autor: Adéla Lávičková



**DENÍK METRO**

**12. 1. 2012 V DOX se vzpomíná na Lidice**



**PRAŽSKÝ DENÍK**

**13. 1. 2012 Tichá ves připomíná výročí Lidic**

autor: Kateřina Šulová



**E15**

**19. 1. 2012 Tragicky ztichlé Lidice znovu ožívají  
v Centru současného umění**

autor: Kateřina Velcová



**PŘÍBRAMSKÝ DENÍK**

**19. 1. 2012 Galerie DOX představuje pohnutý osud  
Lidic očima českých i zahraničních umělců**

autor: Soňa Kacerovská

**PRÁVO**

**PRÁVO**

**21. 1. 2012 Ztichlé Lidice očima zahraničních umělců v DOX**

autor: Kateřina Farná

**TÝDENÍKY**

**THE PRAGUE POST**

**THE PRAGUE POST**

**8. 2. 2012 Memory, fact and fiction. Contemporary artists reflecting on the massacre in Lidice**

autor: Mimi Fronczak Rogers

**LITERÁRNÍ  
NOVINY**

**LITERÁRNÍ NOVINY**

**1. 3. 2012 Film a fotografie v ikonografii vzpomínání**

autor: Jakub Hauser

**MĚSÍČNÍKY**

**ART  
CONTEMPORAIN**

**ART CONTEMPORAIN**

**únor 2012 The Silent Village**

**ELLE**

**ELLE**

**14. 2. 2012 The Silent Village**

autor: Martin Hradecký

**ROZHLAS**

**ČESKÝ ROZHLAS  
CZECH RADIO**

**ČESKÝ ROZHLAS - VLTAVA**

**[www.rozhlas.cz/vltava/](http://www.rozhlas.cz/vltava/)**

**16. 1. 2012 Netradiční reflexe lidické tragédie v DOXu**

autor: Helena Petáková

**radio.wave  
ČESKÝ ROZHLAS**

**RADIO WAVE**

**[www.rozhlas.cz/radiowave/](http://www.rozhlas.cz/radiowave/)**

**18. 1. 2012 The Silent Village: Lidice v DOXu**

autor: Ivana Veselková

**ONLINE**

**IHNED.cz**

**IHNED.CZ**

**12. 1. 2012 Lidice inspirovaly britskou propagandu i fotky s figurkami vojáků. Vystavuje je DOX**

**ČESKAPŮZICE.CZ**

**CESKAPOZICE.CZ**

**16. 1. 2012 Dox presents docudrama inspired by WWII massacre , modern responses**

**PRAGUEOUT.CZ**

**PRAGUEOUT.CZ**

**17. 1. 2012 Odkaz tragédie Lidic mezi bílými stěnami**  
autor: Tomáš Kůs

**kulturissimo.cz**

**KULTURISSIMO.CZ**

**31. 1. 2012 Silent Village promlouvá v DOXu**

**TOPZINE.CZ**

**TOPZINE.CZ**

**22. 2. 2012 Osud Lidic inspiroval výstavu The Silent Village v pražském DOXu**  
autor: Zuzana Koblířová

**STUDENT  
POINT.CZ**

**STUDENTPOINT.CZ**

**23. 2. 2012 Lidice v Doxu**  
autor: Hana Bulejová

**wien  
international  
.at**

**WIENINTERNATIONAL.AT**

**leden 2012 The Silent Village**



Domů

Živé vysílání

Pořady ČT24

Kauzy ▾

Sport

Po

Domácí

Regiony

Ekonomika

Svět

Kultura

Média

Cestování

Domů &gt; Kultura

## Návrat do ztichlé vesnice

11. 1. 2012 19:23, autor: jab

Velikost textu:



Praha - Na vypálení Lidic reagovala západní Evropa vlnou pobouření, které se později odrazilo i v básních, románech, symfoniích nebo filmech.

Pár měsíců po tragédii, v září 1942 začal umělec, básník a režisér Humphrey Jennings natáčet v jižním Welsu krátký film *The Silent Village* (Ztichlá vesnice). O téměř sedmdesát let později na tento snímek reagují tři britští umělci. Jejich práce, doplněné videoinstalací Jana Kaplana, vystavuje pražské Centrum současného umění DOX.

f Doporučit

31

Tweet

2



Z výstavy *The Silent Village*

*The Silent Village* vznikla na zadání britské vlády, která využila filmové medium jako nástroj ke zrekonstruování událostí. Lidicemi před 10. červnem 1942, tedy před datem, kdy byla česká vesnice vyhlazena nacisty v odvetě za atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, se v krátkém snímku stala vesnička poblíž welského města Ystradgynlais.

Film nejenže připomínal nedávnou tragédii, ale stal se i symbolem možné budoucnosti, která by přinesla ztrátu svobody a smrt. "Že kdyby se Němcům podařilo vniknout na britské ostrovy, může je čekat totéž," formuloval vzkaz, který v sobě snímek nesl, Jindřich Marek z Vojenského historického ústavu.





Z výstavy The Silent Village






Z výstavy The Silent Village

Umělci Paolo Ventura, Peter Finnemore a spisovatelka Rachel Trezise reagují na Jenningsův film, který je rekonstrukcí tragédie, ale i popisem života ve Walesu na začátku 40. let 20. století. "Nabídli příběhy, které jsou velmi užitečné k tomu, abychom mohli přemýšlet, co se odehrálo a jak je to možné znázornit," vysvětlil kurátor výstavy Russel Roberts z University of Wales.

Výstavu doplňuje videoinstalace Jana Kaplana, jejíž název - 10:35 - odkazuje k času, kdy došlo k atentátu na Heydricha. Čerpá z filmu Jana a Krystyny Kaplanových SS-3: Atentát na Reinharda Heydricha (1992), který užívá podobnou uměleckou strategii dramatizace historie jako The Silent Village, ale na rozdíl od Jenningsova filmu jí doplňuje archivními záběry.




#### Rozhovor s Russellem Robertsem

-  Russell Roberts v Událostech, komentářích
-  Rozhovor s Russellem Robertsem
-  Reportáž Petra Viziny

"Doufejme, že tento projekt zvýší povědomí o dějinách a že nám nabídne i současný pohled," přeje si kurátor Russel Roberts. The Silent Village bude v Centru DOX zpřístupněna do 9. dubna.



**1****2****24****4**

[iVysílání](#) | [TV program](#) | [Vše o ČT](#) | [Pořady A-Z](#) ▾ | [eShop](#) | [další](#)

i-vysílání

2227 dní 6 hodin 18 minut 46 sekund videa

Domů

A-Z

Podle data

Moje iVysílání


Živě

Události, komentáře

stránky pořadu

**24**


**11. 1. 2012**  
22:00


 3 hlasy

2653  
zhlédnutí

Kauza Gorila — Církevní dohoda — Romneyho tažení — Ztichlá vesnice

48 min. | [další zpravodajství »](#)

 upozornovat




UDÁLOSTI  
KOMENTÁŘE


**UDÁLOSTI**  
KOMENTÁŘE


**UDÁLOSTI**  
KOMENTÁŘE


**Ztichlá vesnice**


22:43 POČASÍ

 sdílet

 odkaz na video

 zhasnout

 pomoc


 přepnout na nízkou kvalitu

Obsah

Další části

Diskuse

Titulky



**41:33** [+ do playlistu](#)

**Ztichlá vesnice**

Neobvyklý pohled na vyhlazení Lidic a jeho odraz v dobovém umění nabízí pražské Centrum DOX. Britský film Ztichlá vesnice, který vznikl jen několik týdnů po lidické tragédii v kulisách velšských vesnic, byl inspirací pro britské i české umělce. Reagují na jeho popis hrůz, kterých se nacisté ve vesnici dopustili, i na tehdejší život ve Walesu. Jak ovlivňuje odkaz Lidic umělce? Závěrečným hostem Událostí, komentářů bude Russell Roberts, kurátor výstavy Ztichlá vesnice.



## CHYSTAJÍ SE VÝSTAVY FOTOGRAFIÍ, ARCHITEKTURY, HOLANDSKÝCH MISTRŮ I VELKÝCH ČESKÝCH AUTORŮ

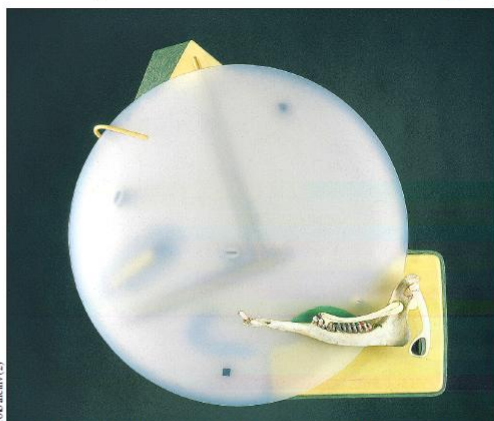
# Rembrandt, art brut i Neprašova retrospektiva

Kateřina Farná

Letošní rok, tedy zatím podle odtajněných programů, bude v hlavních českých i moravských galeriích tematicky pestrý. Na své si přijdou příznivci tradičního umění stejně jako alternativních forem, zkrátka nepřijdou ani milovníci fotografie a architektury. Nebudou chybět žánrové mezinárodní projekty ani retrospektivy známých jmen jako Karel Nepřaš nebo Křistoř Kintera.

Nepochybně jeden z vrcholů sezóny připravují v pražské Národní galerii. Výstava s názvem Rembrandt & Co. – Příběhy umění ve století blahobytu bude od února otevřena v prostorách Šternberského paláce. K vidění budou plátna největších holandských mistrů včetně Rembrandta obrazu Učenec v pracovně.

Národní galerie rovněž chystá výstavu malíře Jakub Schikanedra a od 1. března ve Veletřním paláci přehlídku zaměřenou na české výtvarné umění od 80. let až po současnost. „Výstava by měla ukázat dynamiku proměny probíhající u nás už od sedmdesátých let a sledovat její průběh, který se zcela nekryje s politickými převraty a dokonce je v umění a architektuře předznamenává,“ píše se na stránkách galerie. Mezi autory více než dvou stovek exponátů by měli být Jan Merta, Vladimír Škrepel, Jan Kotík, Josef Bolí, Jiří David, Tomáš Císařovský, Jiří Černický nebo skupina Guma Guar.



František Skála: Tóny klinické smrti (1991), Křistoř Kintera: Mluviči (1999).

Pestrý program nabídne dramaturgie Galerie hlavního města Prahy (GHMP), kde se připravuje šest velkých výstav současného českého i zahraničního umění.

### Graffiti i Lidice

První z řady bude od února retrospektiva významné postavy světového art brut Adolfa Wolfliho a nejen mladší publikum ocení prezentaci umělce Křistořa Kintera (od 29. února v Městské knihovně).

V polovině roku GHMP uspořádá výběr z kolekce rakouských sběratelů Karlheinz a Agnes Esslových a pod názvem New London reprezentativní přehlídku současné britské scény. Podzimu budou vládnout dva pozoruhodné projekty – jeden týkající se fenoménu graffiti a street artu, druhý bude věnován tvorbě Petra Písaříka.

Pražská Galerie Rudolfinum se zaměří na fotografická díla zahraničních autorů. Pod kurá-

torským vedením Petra Nedomy vzniká expozice asi stovky impozantních snímků, které vytvořili fotografové Bernd a Hilla Becherovi (otevřena od 22. března).

„Systematické dokumentaci průmyslových krajín se tyto významní představitelé světové fotografie věnovali více než čtyřicet let. Výsledkem soustavného fotografování dolů a hůř, vysokých pecí, plynojemů, vodojemů a vápenek je nejen světoznámý ty-

pologický systém, ale i poutavá hra forem pečlivě sestavených sérií objektů a motivů,“ uvádějí pořadatelé.

Prvním počinem roku má být od 12. ledna v Centru současného umění DOX expozice The Silent Village, jejímž motivem budou nacisty vyhlazené Lidice. Na konci ledna začne Middle East Europe, prezentující díla evropských umělců reagujících na blízkovýchodní konflikt. Jako letního tahouna pak kurátoři zamýšlejí



retrospektivu ikony české výtvarné scény, sochaře Karla Nepřaše.

### Brno chystá Rafany, Olomouc Skály

K očekávaným událostem brněnské scény patří kromě Mezinárodního bienále grafického designu retrospektiva kontroverzní skupiny Rafani v Domě umění. Začít by měla na konci června. A architektuře se bude věnovat od 30. března výstava Jan Kotěra: ohlasy lidového umění v Moravské galerii Brno.

Z nabídky Muzea umění Olomouc zaujala tematická přehlídka díla Františka Skály (od 12. dubna) a fotografická výstava Civilizovaná iluze (od 8. března), jejímž jádrem budou unikátní díla klasiků jako František Dtrtkol, Josef Sudek nebo Jaromír Funke. Ostravská Galerie výtvarného umění zatím novinky definitivně neodtajnila, nicméně až do 4. března pokračuje výjimečná výstava Černá slunce. V létě zde bude vystavovat sochař Čestmír Suška.

Komu by česká nabídka nestačila, bohatě si může přidat v zahraničí. Londýnská National Portrait Gallery nabídne od února více než stovku prací Luciana Freuda a Tate Britan od 15. února zase exhibici pojednávající o vztahu Picassa a Velké Británie. Vidění slaví rok Gustava Klimta a například berlínská galerie Martin-Gropius-Bau na leto naplánovala přehlídku známé americké fotografky Diane Arbusové.



**Umělecké ztvárnění lidické tragédie**

# Ztichlá vesnice Lidice

**Adéla Lávičková**

adela.lavickova@economia.cz

Připomenout téma Lidic i ukázat novodobé přístupy k němu má za cíl putovní výstava The Silent Village (Ztichlá vesnice) galerie Ffotogallery v Cardiffu. Přibližně 30 černobílých fotografií, video- a audiozáznamů uvede od 11. ledna Centrum současného umění DOX.

Expozice rovněž typograficky pracuje s textem povídky Rachel Treziseové A Child Called Lidice. Výstava se jmenuje podle filmu Humphreyho Jenningse z roku 1942.

„Spisovatelka Rachel Treziseová představuje povídku o dívce z Lidic, kterou adoptovala árijská německá rodina. Peter Finnemore se snaží v detailních záběrech jakoby zastavit čas. Ital Paolo Venu-

tura kombinuje skutečné historické fotografie s reálnými záběry,“ uvedla mluvčí centra Michaela Šilpochová.

Výstavu doplňuje instalace „10:35“ odkazující k času atentátu na říšského protektora Heydricha. „Základem je film Jana a Krystyny Kaplanových SS-3: Atentát na Heydricha, který lze i zhlédnout,“ dodala Šilpochová. Výstava potrvá v centru DOX do 9. dubna.

**Ztichlá vesnice. Výstava**



ČTK

## V DOX se vzpomíná na Lidice

Putovní výstava fotografií, video a audiozáznamů a textů nazvaná Ztichlá vesnice byla včera zahájena v Centru současného umění DOX v Praze. Výstava nahlíží události spojené s tragickým osudem Lidic za druhé světové války a připravila ji cardiffská fotogalerie.

## TICHÁ VES PŘIPOMÍNÁ VÝROČÍ LIDIC

**UNIKÁTNÍ VÝSTAVA.** Jak vidí tragický osud 400 obyvatel Lidic, od jejichž vypálení letos uplyne 70 let, zahraniční doboví a současní umělci? Na to dává odpověď putovní výstava, která byla ve středu zahájena v pražském Centru současného umění DOX. Výstava nese název podle slavného dokumentu britského básníka a filmaře Humphreyho Jenningse – *The Silent Village* (Tichá ves) a potrvá do 9. dubna. Expozici připravila cardiffská galerie Ffotogallery, která ke spolupráci přizvala současné umělce Paola Venturu, Petera Finnemora a spisovatelku Rachel Treziseovou. Trojice ve svých dílech po svém odráží ústřední dílo expozice – Jenningsův dokument z roku 1943, kterým autor reagoval na vypálení středočeských Lidic. Britský filmař pojal příběh Lidic, jehož obyvatelé byli povražďeni nebo odvezeni do koncentračních táborů, po svém – přesunul je ze středních Čech do hornické vesnice v jižním Walesu. Netradiční výstavní projekt vznikl před čtvrtí rokem a



## Tragicky ztichlé Lidice znovu ožívají v Centru u současného umění

### ► RECENZE VÝSTAVY

Kateřina Velcová | Praha

Výstavu *The Silent Village* (Ztichlá vesnice) připravilo Centrum současného umění DOX jako první výstavní počin pražských galerií letošního roku. Téma Lidice a atentátu na Reinharda Heydricha je všeobecně známé a výstava z emočního hlediska nic nového nepřináší. Přesto je významná, jednu z klíčových traumatických událostí československých dějin nahlízející zahraniční umělci nebo mladí čeští umělci.

Centrum DOX oslovilo britského kurátora Russella Robertse, aby připravil koncept, jenž by se týkal lidické tragédie

v roce 1942. Ten za ústřední dílo zvolil film *The Silent Village* z roku 1943, který vznikl jen několik měsíců po vyhlazení Lidic. Jeho autorem byl

britský básník, umělec a režisér Humphrey Jennings, který sestavil autentický scénář jako období lidické hrůzy. Zvolil si vesnici v jižním Walesu a za

účasti hornických rodin zinscenoval příběh lidického masakru ve velšském prostředí.

Tímto filmem je výstava uvedena a pokračuje systema-

ticky dalšími patry až ke svému vrcholu – videoinstalaci 10:35 českého dokumentaristy Jana Kaplana. Ten čerpá z filmu Jana a Krystiny Kaplanových

SS-3 z roku 1992, který užívá podobnou uměleckou strategii dramatizace historie jako *The Silent Village*. Divák sleduje cestu vozu SS-3 s Heydrichem

na předním sedadle a odpovídání minut do realizace atentátu. Kaplan využil dokumentárního žánru nazvaného *historical reenactment* (zopakování), jenž se v poslední době stal populární mezi současnými umělci.

Mezi filmové projekty jsou vloženy jiné převážně obrazové dokumenty. Zvláště působivé jsou fotografie italského umělce Paola Ventury, který reaguje na film *The Silent Village* sérií portrétů nacistů a scén, v nichž vystupují. Jeho inscenované fotografie se záměrně pohybují na pomezí mezi historií, hororem a kým.

Autorka je spolupracovnicí redakce



### ► The Silent Village

Centrum současného umění DOX  
Výstava trvá do 9. dubna  
Hodnocení: 70 %





# Galerie Dox představuje pohnutý osud Lidic očima českých i zahraničních umělců

„Věci jako práce, život a mýdlo jsou důležitější než národnost, nepřátelé a války,“ shrnuje lidickou tragédii spisovatelka Rachel Treziseová



**GALERIE DOX** prezentuje zajímavé projekty napříč uměleckými žánry. Také výstava připomínající lidickou tragédii rozhodně stojí za návštěvu. Foto: archiv VLP/Vit Šimánek

SONA KACEROVSKÁ

**Holešovice** – Válečnou absurditu, fanatickou oddanost nacistické ideologii a bolavé místo českých dějin, které se nikdy nezahojí, to všechno zosobňují Lidice. Vesnice, ležící asi 20 kilometrů od Prahy, byla 10. června 1942 vyhlazena nacisty v odvetě za atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha, zorganizovaný českým odbojem.

Její tragický osud se stal námětem nejen pro četné histo-

maře Humphreyho Jenningse – *The Silent Village* (Tichá vesnice). Ten celou expozici zahajuje.

## Tichá vesnice

Příběh více než 400 obyvatel, kteří byli nacistickými okupanty povražděni nebo odvezeni do koncentračních táborů, ale britský filmař pojal po svém – přesunul jej ze středních Čech do hornické vesnice v jižním Walesu.

Cernobílý dokument, který

pro obyvatele malebné vsky. Děti už nesmějí ve škole používat velštinu, ženy nemají co nakupovat, protože pulty obchodu zejí prázdnotou. Když přijde nařízení, jež zakazuje nejen samotné odboje, ale i jakékoli jiné srovnání dvou a více osob za účelem debaty dvou, horníci se rozhodnou vstoupit do stávk. Tráví svůj čas doma s rodinou a napjatě poslouchají rozhlas.

Postupně se teror stupňuje a na scéně se objevuje odbojová skupina. Té se sice podaří

bezpečí sice poněkud vyznít jako levicová propaganda protivní práce a šťastného života dělnického lidu, přesto ji nechybí velká dávka soucitu a ani ono všeobjímající poselství míru.

Z dnešního pohledu působí poněkud kontrastně například scéna, ve které horníci debatují na schůzi a oslovují se „soudruhu“. V době svého vzniku však málokdo tušil, jak prorocky se Jennings postavil k hlavní linii příběhu demonstrující solidaritu dělnického hnutí.

„Ano, je to britská propaganda, ale také fascinující podívání jednoho z předních ostrvnických autorů,“ komentuje *The Silent Village* kurátor projektu Russell Roberts.

„Dokument jsem viděl ještě jako velmi mladý student a velmi mě zasáhl. Fascinovalo mě zejména to, jak Jennings rekonstruoval historické události,“ vysvětluje dále.

V západní Evropě vyvolala zpráva o lidické tragédii vlnu pobouření, které se později odrazilo v básních, románech, symfoniích nebo filmech připomínajících památku Lidic. Tato díla tematizovala zánik vesnice ve snaze pochopit události, které se zde odehrály a připomenout je světu.

Na lidickou tragédii okamžitě zareagovala britská vláda, která využila filmové médium jako nástroj ke zrekonstruování události tak, jako by se odehrála v Británii. Spolu s filmovým studiem Crown Film Unit se na vzniku dokumentu podílelo i Ministerstvo informací.

## Němožná ofiioři

Netradiční výstavní projekt vznikl zhruba před čtyřmi roky a od té doby putoval po řadě měst v Británii. Podle Roberta se ale něco jiného prezentovat tuto expozici ve vzdálené Británii a něco jiného v Praze, která je od Lidic vzdálena jen několik desítek kilometrů.

V první části instalace se diváci seznámí se samotným půlhodinovým dokumentem, o patro výš pak na ně čeká instalace Venturových fotografických děl, na kterých autor zachytil mimo jiné i drobné figurky vojáků, které upravil tak, aby co nejvíce připomínaly skutečné německé vojá-

ky. Okolní stěny pak pokrývají úryvky z Treziseové knihy *Dítě jménem Lidice*, které návštěvníky provázejí i do dalšího patra, jež už patří fotografovi Peterovi Finnemorovi.

Ve 4. patře pak výstavu doplňuje ještě videoinstalace s názvem *10:35*. Ten odkazuje k času, kdy došlo k atentátu na Reinharda Heydricha. Tento projekt čerpá z filmu Jana a Krystyny Kaplanových *SS-3: Atentát na Reinharda Heydricha* (1992), jenž užívá podobnou uměleckou strategii dramatisace historie jako *The Silent Village*, ale na rozdíl od Jenningsova filmu ji doplňuje archivními záběry.



# Ztichlé Lidice očima zahraničních umělců v DOX

Kateřina Farná

Tragický osud Lidic se stal tématem výstavy v pražském Centru současného umění DOX. Zajímavostí je, že jej reflektují ve fotografiích, textech nebo videích zejména zahraniční umělci. Putovní expozice s titulem *The Silent Village* (Ztichlá vesnice) je otevřena do 9. dubna.

Ústředním dílem je slavný dokument britského básníka a režiséra Humphreyho Jenningse nazvaný *The Silent Village* (1943), na který reaguje trojice umělců. Příběh více než 400 obyvatel, kteří byli v roce 1942 nacisty povražděni nebo odvezeni do koncentračních táborů jako odplata za atentát na Reinharda Heydricha, však britský filmař pojal tak, že přesunul Lidice z Čech do hornické vesnice v jižním Walesu.

„Dokument jsem viděl ještě jako student. Doslova mě uchvátilo to, jak Jennings rekonstruoval historické události,“ uvedl kurátor Russell Roberts. „Je to nejen britská propaganda, ale také fascinující podívání jednoho z předních ostrovních autorů,“ dodal.

Jenningsův film sehrál významnou roli v diskusi o propagandistických hodnotách. Spojuje se v něm hrané scény s realitou, dokonce bez profesionálních herců – vesničané hrají sami sebe.

Jako česká spojka v DOX figuruje působivá, speciálně vytvořená videoinstalace 10:35 od Jana Kaplana. Název dostala podle času, kdy byl 27. května 1942 v Praze-Libni atentát na zastupujícího říšského protektora proveden.



Foto archiv

*Dílo z roku 2009 italského umělce Paola Ventury.*

Kaplanova instalace, vycházející z filmu Jana a Krystyny Kaplanových SS-3: Atentát na Rein-

harda Heydricha z roku 1992, zachycuje jednu scénu ze tří různých perspektiv.

Dobrým nápadem bylo ukázat na obrazovce celý dokument, patřící mezi ceněné rekonstrukce tohoto historického momentu.

Možná je škoda, že pořadatelé nerozšířili výstavu o další zahraniční díla, třeba zápůjčkou z Lidické galerie. Například německý umělec Gerhard Richter, jehož díla se draží za milióny eur, věnoval galerii plátno s názvem *Onkel Rudi* (Strýček Rudi), další slavný výtvarník, Joseph Beuys, zase pro Lidice vytvořil *Auto*.

Přesto stojí expozice v DOX za návštěvu, protože představuje pohled zahraničních, zejména současných umělců na jednu z největších tragédií v české historii. Ztichlá vesnice nás tak opět spojuje s místem, které se stalo symbolem toho nejzrušnějšího v člověku.



# Memory, fact and fiction

Contemporary artists reflecting on the massacre in Lidice

BY MIMI FRONCZAK  
ROGERS  
FOR THE POST

The engaging and thought-provoking exhibition "The Silent Village" at the DOX Center for Contemporary Art reflects on the liquidation of Lidice as its 70th anniversary approaches. "The Silent Village" is a touring exhibition project initiated by the Ffotogallery in Wales and curated by Russell Roberts of the University of Wales, Newport. It first went on display in 2010 in the Welsh town of Penarth and then showed in Mostyn before traveling to Prague.

Roberts contacted a number of artists and asked them to produce new works to bring a contemporary perspective to the atrocities of Lidice. The starting point for this reflection was Humphrey Jennings' 1943 film *The Silent Village*, which re-imagines the repression and terror that was happening in Nazi-occupied Europe as taking place in the Welsh mining village of Cwmgiedd.

Roberts selected projects by Welsh artist Peter Finnermore and New York-based Italian artist Paolo Ventura, who each contributed a series of black-and-white photographs, and also a short story by Welsh writer Rachel Trezise.

As history tells us, Hitler gave the order to wipe Lidice off the map and leave no traces that it had ever existed in retribution for the May 27, 1942, assassination of acting Reichsprotektor of Bohemia and Moravia Reinhard Heydrich — ostensibly because residents of Lidice were suspected of harboring and aiding members of the resistance. The Nazis executed all the males over 16 and sent the women and children to extermination camps. A handful of children were placed with German families for "Aryanization." Only 17 children returned after the war.

Instead of erasing Lidice from human memory, this atrocious act caused the name of the village to be seared into the consciousness of the world, with some towns even changing their names to Lidice. Lidice holds a powerful place in collective memory to this day.

Filed very soon after the Lidice massacre, under the auspices of the UK Information Ministry, Jennings' film depicts increasing pressures and repressions



COURTESY IMAGE

Paulo Ventura's series "Dead Village," based on photographs from the Nazi era.

and ultimately the final blow by occupying forces, with the amateur cast being drawn from among the real inhabitants of the Welsh village. Jennings' film, like much propaganda, also serves as an illustration of how governments instill fear in their populations while purporting to be working to combat terror.

Contemporary art works by Finnermore, Ventura and Trezise are installed between the bookends of Jennings' 1943 film on the lower level of DOX's tower galleries and Jan Kaplan's newly commissioned film installation *10:35* on the upper level of the tower.

The exhibition *10:35*, separate but closely linked to "The Silent Village," takes its title from the time that the assassination of Heydrich took place. Kaplan's film installation, spread across three large screens, repeats the decisive moments in a continual loop. The footage for *10:35* was taken from the longer 1992 film *SS-3: The Assassination of Reinhard Heydrich*, which plays in its entirety in the same room. In *SS-3*, Jan and Krystyna Kaplan aimed to recreate the events surrounding the assassination with a close fidelity to historical fact.

All else presented in con-

nection with "The Silent Village" is inspired by factual events but ventures freely into imaginative or poetic territory. Finnermore's installation "Everyday" consists of a series of black-and-white prints of ordinary things captured in the icy stillness of deserted spaces. The 1940s atmosphere he evokes is occasionally pulled forward into more recent times, such as with a stack of video cassettes (including one of Jennings' film) beneath an old record player or with a modern stamp from the post-1993 independent Czech Republic on old postcards of Lidice and Berlin.

Ventura is showing a series based on old photographs of Nazi officers and other archival pictures with their surfaces expressively stained and scratched, the officers' faces mask-like, children's faces obliterated. The flaws are used in a more metaphorical way than merely to imitate the marks of time. Also in this exhibition room, headphones are provided to listen to a recording of Trezise's short story *A Child Named Lidice*, centering on a girl from Lidice who was adopted by a German family.

While perhaps capturing something of the period atmosphere, the black-and-white photographs by these two con-

## Silent Village

at DOX Center  
for Contemporary  
Art Ends April 9.  
Osadní 34, Prague  
7-Holešovice. Open  
Mon. 10 a.m.-6 p.m.,  
Wed.-Fri. 11 a.m.-7  
p.m., Sat.-Sun. 10  
a.m.-6 p.m.

temporary artists, using as a point of departure a film made seven decades ago, lack the immediacy of both Kaplan's film (as a document of history) and of Jennings' film (as a historical document of Welsh village life in the 1940s). Situated between turbulent fact and fiction, they succeed in conveying a sense of emptiness and annihilation, of capturing memory frozen in time.

Film remains at the heart of this exhibition project and acts as much more than just a catalyst for creating new contemporary visual art. Kaplan's film installation provides good closure to the exhibition, with its cinematic distillation and looping repetition of a faithful few minutes in time that have reverberated in collective memory and imagination for many decades and still resonate strongly today.

Mimi Fronczak Rogers can be reached at [feature@praguepost.com](mailto:feature@praguepost.com)



# Film a fotografie v ikonografii vzpomínání

V DOXu zakotvila do 9. dubna putovní výstava věnovaná Lidicím, respektive prodloužené vzpomínce na válečnou tragédii a její reflexi.

Jakub HAUSER

Jádrum výstavy je film *The Silent Village* britského dokumentaristy Humphreya Jenningse, natočený pouhých několik měsíců po lidických událostech. Kurátor Russell Roberts oslovil několik současných autorů, aby reagovali na Jenningsův film, považovaný za jeden z mluvních britské dokumentaristiky. Důla se skupená kolem filmu starého šedesát let posunula význam celých výstav od lidické tragédie k tématům manipulace s pamětí a vytváření mystifikací založených na historických událostech. Událostech, které žijí vlastním životem – v paměti věci a míst či ve víceméně fiktivních rekonstrukcích a zavádějících interpretacích.

Své nejlepší filmy, jako je „Listen to Britain“, „Fires Were Started“ nebo právě „The Silent Village“, natočil Humphrey Jennings v době války ve službách státní propagandy, jejímž hlavním cílem bylo pozvednout britské vlasteneckví a ukázat nutnost boje proti nacistickému Německu. Po atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha v květnu 1942 a po vyhlazení Lidic v červnu téhož roku bylo nezbytné přinést britské veřejnosti bezprostřední obraz nacistického teroru na okupovaných územích, včetně vize toho, jak by mohl vypadat život v Británii v případě německého vítězství. Rozhodnutím natočit krátký film jako rekonstrukci události v odlehle velké vesnici Cwmgiedd vznikla pozoruhodná fikce o vyhlazení jedné hornické obce v jižním Walesu.

## Lidice ve Walesu?

Jennings odjel do Cwmgieddu natáčet jen několik týdnů po vyvraždění Lidic a během téměř půlročního pobytu přiměl obyvatele vesnice, aby se sžili s osudem Lidic a odehráli nejen samotnou likvidaci své komunity, ale i to, co jí mohlo předcházet – nástup represí a teroru, omezování svobod a systematická likvidace identity jejich obyvatel. Do hornické vesnice přijíždí auto s nadměrným tlampačem, který oznamuje, že Cwmgiedd byl připojen k „Protektorátu jižního a západního Walesu“ pod ochranou německé říše. Zlo je zde téměř neviditelné: slyšíme pochod vojenských bot, střelbu, neustálé opakování výzvy obyvatelům obce,



Paolo Ventura: *Dead Village* 2009.

aby důvěřovali Vůdci. Dokonce i povraždění komunity, při němž muži až do poslední chvíle zpívají tradiční velšské písně, se odehrává mimo obraz. Surreální a klaustrofobická vize zániku velšské vesnice vinou pojmenovaného, ale neviditelného zla, se snoubí s autentickým portrétem vesnické komunity se všemi detaily rodinného i společenského života. Film, v němž je podstatná část dialogů ponechána ve velštině, dává obětem tváře a jména, která by britským divákům nemohla nikdy zprostředkovat pouhá informace o počtu zavražděných obyvatel Lidic.

## Parodie na hrdiny

Na Jenningsův film i na vyhlazení Lidic reagoval v roce 2009 poměrně podvratným způsobem italský fotograf Paolo Ventura cyklem *Dead Village*. Na poškrábaných fotografických vidíme postavy nacistických vojáků a zaběry likvidace vesnice, které jsou ve skutečnosti miniaturními scénami sestavenými v autorově ateliéru z drobných plastových figurek amerických vojáků. Ventura pomocí destrukce povrchu fotografií a trpělivou práci se zmenšeným světem válečných scénérií vytváří parodie na autentické snímky jako nezvrat-

né svědectví o nacistických zločinech. Významově pak zpočybňuje protiklad kladných a záporných hrdinů války, když postavy amerických vojáků obléká do německých uniforem. Ventura vyrábí autentické fotografie situací, které nikdy nenastaly, respektive se odehrály v jeho ateliéru a zanikly bezprostředně po nafocení.

## Paměť věci

S fotografiemi Paola Ventury, hrajícího si s ikonografií války a s věrohodností historických zázřbřů, kontrastuje cyklus Evelyday velšského fotografa Petera Finnemorea. V dokonale komponovaných, věcně střídavých záběrech se paměť války rozpadá do nenápadných fragmentů a nevinných detailů v intimním prostředí velšské domácnosti. Vzpomínky na válku nevybočují z každodennosti – mohou se objevit jako magnet na lednici s fotografií lidického památníku vedle turistického záběru z Berlína, jindy z vyprázdněného alba na poštovní známky vystupuje z pravidelné mřížky archů tvář Reinharda Heydricha společně s patetickou plačící tváří z kresby připomínající vyvraždění Lidic. Na krbové římsě leží starý fotoaparát s krytkou na objektivu, pocit ztráty paměti navozují „mrtvá“ média jako staré rádio, které se ladí podle frekvencí evropských metropolí, nebo videokazeta s Jenningsovým filmem. Minulost je bezpečně konzervována – stejné jako na jiné fotografii krabice od filmu firmy Agfa s nápisem „Made in Germany“. Finnemore trpělivě pozoruje místa apředemty a nechává vystávat jejich téměř nezřetelné významy.

Práce obou fotografů organicky doplňuje povídka Divka jménem Lidice spisovatelky Rachel Treziseové, vystavená jako zvukový záznam i tištěný text. Treziseová mapuje opačnou cestu vývoje paměti, od zapomnění k nepřijemnému prožítí. Jenningsův film vyvolá v hrdince textu, domněle německé emigrantce žijící v 60. letech v Británii, vzpomínky na válku a dá smysl jejím traumatizujícím vzpomínkám z dětství.

S vědomím toho, jak moc je u nás lidická tematika významově zatížena, je ku prospěchu věci, že výstava vznikala především pro britské publikum. Jestliže byly po mnoha letech Lidice znovužívány laciné politické propagandě, výstava v DOXu má potenciál začít o nich přemýšlet s větším odstupem a v širších kontextech. Ve svém zkoumání role fotografického a filmového obrazu v reflexi osloví a kolektivní historie a paměti je totiž neuvěřitelně trefná.

Autor je historik umění.

Výstava „*The Silent Village*“, Humphrey Jennings, Peter Finnemore, Rachel Treziseová, Paolo Ventura. Centrum současného umění DOX, do 9. 4. 2012.





Paolo Ventura, **DEAD VILLAGE**, 1990, photographie.

## THE SILENT VILLAGE

Cette exposition questionne, à travers différents médiums, la puissance de la fiction par rapport à la mémoire en se basant sur le documentaire d'Amy Humphrey Jennings (1943) illustrant de l'antisémitisme par les nazis, en 1942, de Lidice, un village du nord de Prague suite à l'assassinat de Reinhard Heydrich par la résistance tchèque. L'histoire, un consommable ?

**DOX, Centre for Contemporary Art, Prague**  
www.doxprague.org  
jusqu'au 9 avril



Hans Haacke, **NOTHING TO DECLARE**, 1992, installation.

## HANS HAACKE

L'exposition présente les trajectoires principales de l'œuvre de Haacke, artiste proche du conceptuel. Le noyau de départ de cette présentation sera le nouveau projet de l'artiste, centré sur l'actualité espagnole et interrogeant les relations entre l'art, le mécénat et le public.

**Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía - 52 Calle Santa Isabel, Madrid**  
www.museoreinasofia.es  
jusqu'au 23 juillet

## DANSER SA VIE

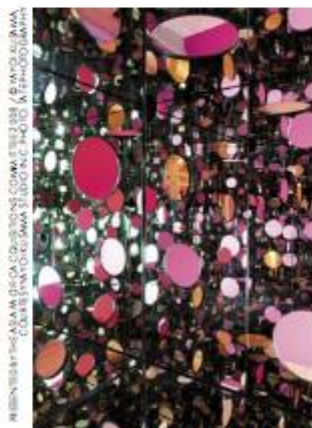


Nicolas Floch, **PERFORMANCE PAINTING 2**, 2005, avec Rachid Ouramdane.

L'EXPOSITION s'articule en trois sections non cloisonnées, comme l'incessant dialogue entre danse et arts plastiques qui a rythmé le **XX<sup>e</sup>** siècle et a donné naissance aux grands mouvements et personnalités de l'art moderne et contemporain, sources de nouvelles représentations visuelles. La première partie s'attarde sur "la subjectivité qui s'incarne dans l'œuvre". Grâce à la danse libre, ou sort du canevas classique, le geste devient "agent direct du cœur", comme le disait si justement François Delarue. Henri Matisse et André Derain représentent des corps nus libérés qui dansent. Parallèlement, l'expressionnisme allemand se déploie tant sur le plan pictural que chorégraphique grâce à des figures comme celles de Pina Bausch ou d'Ernst Ludwig Kirchner. La deuxième section traite de "l'abstraction du corps", de l'interprétation de ce dernier à travers le prisme de l'industrialisation et des inventions techniques du **XX<sup>e</sup>** siècle : le corps moderne dynamique (les futuristes), cinétique (Loie Fuller) et élémentariste (De Stijl et le Bauhaus). La dernière partie développe "la performance", pratique artistique interdisciplinaire et éphémère, née avec les avant-gardes (Dada et le Cabaret Voltaire), qui s'est développée grâce à la danse mais dont cette dernière s'est également nourrie, jusqu'à la confusion des deux. Les médiums présentés se complètent pour approcher au plus juste le mouvement, moteur de cette modernité.

**CENTRE POMPIDOU - PLACE GEORGE POMPIDOU, PARIS**  
WWW.CENTREPOMPIDOU.FR - JUSQU'AU 2 AVRIL

## YAYOI KUSAMA



Yayoi Kusama, **THE PASSING WINTER** (détail), 2005. Londres, Tate.

APRÈS MADRID ET PARIS, la rétrospective londonienne présente l'œuvre intensément diversifiée (peinture, sculpture, installation immersive, film, happening, design de mode et édition) de cette grande dame du monde de l'art contemporain. Née en 1929 dans la province japonaise de Nagano, où elle effectua ses premières explorations picturales, Yayoi Kusama a ensuite fait un long voyage aux États-Unis où elle s'est rapidement positionnée à l'épicentre de la scène artistique en influençant notamment Oldenburg et Warhol. En 1973, après avoir atteint célébrité et notoriété, elle retourne au Japon. Son identité d'*outsider* - femme dans une société à dominante masculine et individu japonais dans un monde occidental - en fait une personnalité unique en son genre. En constante innovation et réinventant perpétuellement son style, elle a mis au point une multitude de nouvelles attitudes artistiques présentées en "environnement immersif" dans chaque salle composant l'exposition.

**TATE MODERN - BANKSIDE, LONDON SE1 9TG**  
WWW.TATE.ORG.UK - JUSQU'AU 5 JUIN



V pařížském muzeu Les Arts Décoratifs se od 9. března až do 16. září bude dít krásno. Potkají se v něm Louis Vuitton, který známý módní dům v roce 1854 založil, a Marc Jacobs, který je od roku 1997 jeho uměleckým ředitelem. Ve výstavní síni se tak před návštěvníky poprvé setkají módní vizionáři, kteří sice každý mluví svým vlastním kreativním jazykem, ale dohromady tvoří nadmíru harmonický a očím lahodící celek. Mladší nástupce totiž moc dobře po-

chopil to, že po ikonách svého předchůdce a otce značky se prostě šlapat nehodí, že na ně lze jen, i když zcela po svém, navazovat. Na prvním podlaží se tak módyctví pokochají například legendárními kufry a taškami spolu s historicky vzácnými kolekcemi oděvů konce 19. století, zatímco v patře druhém se ocitnou v království Jacobsovy nejznámějších a již dnes kultovních návrhů. O tom, že písmena LV jsou naprosto magická, už nikdy nezapochybujete.

## musíte vidět ELLE VÝSTAVY

*Chcete-li vidět momentálně nejdůležitější výtvarnou výstavu v Česku, zamířte do Ostravy. Nebudete litovat.*

### POVINNÁ MISE DO OSTRAVY

Oficiálně prohlašujeme, že centrum českého výtvarného umění do 4. března nachází v Ostravě. V tamní Galerii výtvarného umění totiž vysílá Černá slunce. Tak, s vysvětlujícím podtitulem Odrávená strana modernity 1927–1945, se jmenuje výstava, která by u nás nyní těžko hledala



Z těch slavných zúčastněných za všechny jmenujme alespoň Jindřicha Štyrského, Jana Zrzavého, Emila Filu nebo Josefa Ladu. Ažrak přechází, kolik různých výtvarníků, nespočetných uměleckých postav a různých technik dávalo smysl a tvář českému modernímu umění. Proto si na procházku a kochání se tou nádhrou vyhradte dostatek času. Vyplatí se to.

konkurenci. Na velkorysém prostoru expozice zahrnuje všechny významné umělecké vymezeného období, na které si jeden jenom vzpomene, a taky ty, na které si jen tak vzpomínat snad ani nejde.

### NOVINKY

#### THE SILENT VILLAGE

Událost spojená s 10. červnem 1942 a obcí Lidice nesmí být nikdy zapomenuta.

To bylo jasné skupině kolem Brita Humphreya Jenningsa, který ještě za války realizoval filmovou rekonstrukci zručeného činu. Svěbytné dílo je nyní do 9. dubna „vystaveno“ v pražském DOXu.



#### FRAME011

Leica Gallery Prague se do 4. března chlubí tím nejlepším, co vytváří mladí fotografové z Česka, Polska, Maďarska a Slovenska. Oceněné v soutěži Frame, která nezná hranic fotografických



technik a v níž je měřítkem jen kvalita výsledku, si můžete na [www.lgp.cz](http://www.lgp.cz) prohlédnout i virtuálně.

#### VRCHOBY MÓDY: HISTORIE NA PODPATKU

Dějiny odívání nohou od 16. století až po současnost se můžete napíchat do 4. března v Egon Schiele Art Centru Český Krumlov. Dívat se, nezkoušet!



#### RÁJ KOSTÝMŮ

Kostýmy z filmů Amadeus, Letopisy Narnie nebo Edith Piaf s dalšími 350 tisíci unikátních kousků oblečení, doplňků a paruk láká živá barandovský fundus, který je největší půjčovnou kostýmů ve střední Evropě. Prohlédnout jeho sbírku si můžete každou první sobotu v měsíci.

Více na [www.facebook.com/BarrandovStudio.Fundus](http://www.facebook.com/BarrandovStudio.Fundus)



16. ledna 2012

rubrika: Výtvarné umění

## Netradiční reflexe lidické tragédie v DOXu

Jen několik měsíců po vyhlazení Lidic v roce 1942 natočil britský avantgardní filmař **Humphrey Jennings** za podpory Ministerstva informací krátký film jako varování před hrozbou nacismu. Formou dokumentárního dramatu v něm s neprofesionálními velšskými herci zinscenoval průběh lidické masakry.

Snímek nazvaný „**The Silent Village**“ (Ztichlá vesnice) se před několika lety stal jádrem stejnojmenného výstavního projektu, který se po Velké Británii nyní představuje v pražském **Centru současného umění DOX**.

Půlhodinový Jenningsův dokument je pro diváky připraven v první části instalace. Na film a jeho téma pak reagují práce tří současných umělců, které oslovil **kurátor Russel Roberts**. Každý z nich reflektuje lidickou tragédii zcela odlišným způsobem.



Výstavu „The Silent Village / Ztichlá vesnice“ představuje její kurátor **Russel Roberts**; z angličtiny tlumočí **Jan Šmrha**

[DOWNLOAD \(STÁHNOUT\)](#)

Ital **Paolo Ventura** využívá základní historické materiály, ale přetváří je a modifikuje, a vytváří tím jakýsi fiktivní archiv inscenovaných fotografií.

Druhá zastoupená autorka, spisovatelka **Rachel Treziová** napsala povídku o dívce, která si po shlédnutí Jenningsova filmu a na základě střipků svých vzpomínek uvědomí, že je jedním z dětí, které pocházejí z Lidic a byly poslány na germanizaci do Berlína.

Posledním vystavujícím je uznávaný velšský umělec **Peter Finnemore**, který spojuje originální záběry z Jenningsova filmu se záběry ze svého domova ve Walesu.

Výstavu doprovází videoinstalace českého filmového dokumentaristy **Jana Kaplana**. Její název – „**10:35**“ – odkazuje k času, kdy došlo k atentátu na Heydricha. Instalace vychází z filmu Jana a Krystyny Kaplanových, který je zřejmě nejpřesnějším filmovým zpracováním průběhu atentátu. V holešovickém Centru současného umění DOX je film k vidění s českými titulky.

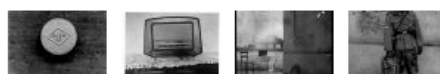
Výstava „The Silent Village / Ztichlá vesnice“ i doprovodný projekt „10:35“ v DOXu potrvají až **do 9. dubna**.

Autor: Helena Petáková



Paolo Ventura, Dead Village, 2009

Foto: © Paolo Ventura



Fotogalerie



Peter Finnemore, Everyday, 2009

Foto: © Peter Finnemore

18. ledna 2012 v 15:42

rubrika: Wave culture

## The Silent Village: Lidice v DOXu



Přehrajte si celý příspěvek

V pražském DOXu začala výstava, která se pokouší netradičním způsobem nahlížet události spojené s tragickým osudem vesnice Lidice. Výstava nazvaná **The Silent Village** klade otázky, do jaké míry může být dnešní odkaz Lidic ovlivněn fikcí, propagandistickými záměry různých stran a do jaké míry se jedná o čistou historickou vzpomínku.

Britský film **The Silent Village** byl natočen jen několik měsíců po zániku Lidic. Film avantgardního anglického filmaře **Humphreyho Jenningse** vznikl za masivní podpory britského ministerstva informací. Natáčel se v malé vesničce v jižním Walesu a ukazoval průběh lidického masakru. Britské publikum se díky filmu seznámilo s lidickou tragédií, zároveň měl ale film pomoci podpořit válečné úsilí Velké Británie. Takže kromě vyjádření solidarity nesmíme odhlížet od jeho politického aspektu.

Kurátor aktuální výstavy v DOXu **Russel Roberts** si tento film vybral jako jádro celého výstavního projektu: „*Jenningsův film jsem poprvé viděl jako student a připadal mi fascinující. Líbily se mi postupy, které režisér ve filmu použil, aby nám pomohl si živě představit tehdejší historické události. Ten film je samozřejmě součástí britské propagandy, ale zároveň je to také úžasný film natočený jednou z předních postav britské dokumentární scény. Film **The Silent Village** proto nemůžeme jen tak odepsat jako nějaké morálně a ideologicky zkorumpované dílo, které vzniklo jen za účelem zvýšit mezi obyvatelstvem pozitivní náhled na britské válečné snahy.*“

**Russel Jennings** oslovil několik současných umělců a umělekýň a požádal je o vytvoření umělecké reakce na film **The Silent Village**:

„*Ti umělci vlastně reaguji na reakci. Reaguji na film, který sám byl reakcí na skutečnou historickou událost. Jedná se tedy o umělecké odpovědi na film, který v určitém čase a za určitých okolností reagoval na skutečné dění. Ten film, protože se natáčel v roce 1943 ve Walesu, je de facto taky ukázkou toho, jak se ve 40. letech za války lidem žilo ve velšské vesničce. A stejně tak ten film chce ukázat život v československých Lidicích. Pokud je tedy něco takového vůbec možné.*“



Výstava The Silent Village

Foto: Centrum současného umění DOX



Paolo Ventura – Dead Village (2009)

Foto: © Paolo Ventura



Kurátor by rád výstavu viděl jako pozvánku k zamyšlení nejen nad významem filmu **The Silent Village**, ale nad nakládáním s odkazem Lidic obecně.

*„Tato nová umělecká díla bychom rozhodně neměli vnímat jako nějaké nové lidické památníky. Jsou to jen alternativní způsoby, jak se na Lidice a tamní tragédii dívat. Lidé by se měli zamyslet nad celou tou leckdy neživou a zkostratělou vizuální kulturou, kterou jsme kolem Lidic vybudovali. Také bychom se měli ptát, kdo a za jakým účelem tuto kulturu kolem Lidic budoval a jak ji dnes můžeme interpretovat.“*

Velkolepá videoinstalace **Jana Kaplana** nazvaná **10:35** svým jménem odkazuje k době atentátu na Heydricha. Jedná se o nové zpracování filmového materiálu, který původně vznikl pro Kaplanův dokumentární film **SS-3: Atentát na Heydricha**. Projekce v DOXu na tři velká plátna přibližuje v reálném čase a z různých úhlů podobu atentátu, který se odehrál 27. května 1942 v zatáčce do ulice V Holešovičkách. Proč se natáčení rekonstrukce muselo odehrát na jiném místě v Praze než tam, kde se skutečný atentát stal, vysvětlil na vernisáži sám autor projekce **Jan Kaplan**.

Rozhovor s ním najdete uvnitř příspěvku.

Výstava **The Silent Village** obsahuje nejen zmiňované umělecké reakce na film a video **10:35**, ale můžete se v jejím rámci podívat i na samotný **The Silent Village** v původním znění. K výstavě vyšel i katalog, který je víc než povedený. Dodává výstavě další rozměr a návštěvníkům další témata k zamyšlení nad naším způsobem reflektování historie. Výstava v DOXu probíhá do 9. dubna.

Autor: [Ivana Veselková](#)



Peter Finnemore – Everyday (2009)

Foto: ©Peter Finnemore



Paolo Ventura – Dead Village (2009)

Foto: © Paolo Ventura

12. 1. 2012 | poslední aktualizace: 12. 1. 2012 15:49

f t e p + 0 + velikost písma +

## Lidice inspirovaly britskou propagandu i fotky s figurkami vojáků. Vystavuje je DOX

Tragický osud zpusťovaných Lidic z pohledu zahraničních dobových i současných umělců nabízí nejnovější výstava v Centru současného umění DOX. Holešovická galerie představí videa, audiozáznamy a fotografie v rámci putovní výstavy pojmenované po slavném dokumentu britského básníka a filmaře Humphreyho Jenningse - The Silent Village (Tichá ves).

Čtěte více o: Lidice | DOX

LR

ČLÁNEK

DISKUSE (2)

FOTOGALERIE

1 z 6



**The Silent Village (Tichá ves)** Paolo Ventura na fotografických dílech zachytil mimo jiné i drobné figurky vojáků, které upravit tak, aby co nejvíce připomínaly skutečné německé vojáky.

Foto: DOX



### Silent Village v DOXu - vypálení lidic inspirovalo zahraniční umělce

12. 1. 2012 | Diskuze (2)

Příběh více než 400 obyvatel, kteří byli v roce 1942 nacistickými okupanty povražděni nebo odvezeni do koncentračních táborů, ale britský filmař pojal po svém - přesunul je ze středních Čech do hornické vesnice v jižním Walesu. "Dokument jsem viděl ještě jako velmi mladý student a velmi mě zasáhl. Fascinovalo mě zejména to, jak Jennings rekonstruoval historické události," okomentoval instalaci její kurátor Russell Roberts. "Ano, je to britská propaganda, ale také fascinující podívaná jednoho z předních ostrovních autorů," dodal. Netradiční výstavní projekt vznikl zhruba před čtyřmi roky a od té doby putoval po řadě měst v Británii. Podle Robertse je ale něco jiného prezentovat tuto expozici ve vzdálené Británii a něco jiného v Praze, která je od Lidic vzdálena jen několik desítek kilometrů.

- DOX letos vystaví sochaře Napraše, hudebníka Cage či blízkovýchodní tematiku
- Lidice překvapily. Nikolaev dokázal natočit skvostné civilní drama bez patosu

# Dox presents docudrama inspired by WWII massacre, modern responses

'*The Silent Village*,' now at Prague's Dox gallery, is built around a 1943 British docudrama of the same title recreating the Lidice massacre

ARTS & LEISURE

Guest Writer | 16.01.2012 VIP



© Paolo Ventura

Ahead of the forthcoming 70th anniversary of the Nazi massacre at the central Bohemian village of Lidice, Prague's Dox Center for Contemporary Art is currently hosting an exhibition entitled *The Silent Village* that takes as its starting point a British film of the same name recreating what for Czechoslovaks was one of the most traumatic events of WWII.

# Odkaz tragédie Lidic mezi bílými stěnami

2012-01-17 17:21

*Po ložském tažení filmu Petr Nikolaeva českými kiny se téma vyhlazení Lidic vrací opět do popředí uměleckých ambicí. V centru současného umění DOX probíhá výstava The Silent Village, která toto téma reflektuje.*

10. června 1942 byla česká vesnice Lidice, ležící asi 20 km od Prahy, vyhlazena nacisty v odvetě za atentát na Reinharda Heydricha, zorganizovaný českým odbojem. Na výstavě The Silent Village najdete mj. videoinstalaci Jana Kaplana s názvem 10:35 (v tu chvíli atentát na Heydricha proběhl), která je přesnou rekonstrukcí této události, jež v okupovaném Československu strhla vlnu nacistických represí. Zmaření 400 nevinných životů lidických obyvatel bylo asi trestem nejtvrdějším. Nejen v Západní Evropě vyvolala zpráva o tragédii vlnu pobouření, které se později odrazilo v básních, románech, symfoniích nebo filmech připomínajících památku Lidic. Jednou z takovýchto reakcí byl i film, který si u filmaře Humpreyho Jenningse objednalo Britské ministerstvo informací v roce 1943.



Jennings však nenatočil klasickou rekonstrukci nebo dokument. Události v Lidicích adaptoval do prostředí malé velšské hornické vesničky Ystradgynlais v Brecknockshiru, kde se mu podařilo pro natáčení získat místní horníky i jejich rodiny. Film The Silent Village má vlastně několik rovin - z jedné je upřímnou poctou hornické komunitě a událostem v Lidicích, z druhé důležitým historickým dokumentem zpracovaným v tradici dobových britských dokumentů a ve třetí rovině je protiněmeckou propagandou. Ukazuje, co by se mohlo stát kdekoli ve Velké Británii, kdyby byla svého času okupovaná nacisty jako zbytek Evropy.

Výstava v DOXu, jejímž kurátorem je Russell Roberts - profesor fotografie v European Centre for Photographic Research, University of Wales v Newportu, jde však dál. Roberts totiž na základě



předchozí tvorby oslovil tři současné tvůrce, aby se na film podívali z nového úhlu a reflektovali jej. V DOXu se tak děje ve fotografii, audio i videoinstalacích, které se věnují interpretaci tragédie samotné, ale i vztahu tragédie a filmu, nebo místními a osobními vztahy.



Například fotograf Peter Finne more hledá v Jenningsově filmu detaily, jež spojuje se svým domácím prostředím, s velšskou kulturní identitou, vztahem k minulým generacím a k paměti vůbec. Ta je ostatně velkým tématem celého projektu. Italský výtvarník Paolo Ventura manipuluje historické fotografie do jiných, někdy až poeticky mrazivých kontextů. Stěny výstavních prostor jsou též lemovány úryvky z povídky Dítě jménem Lidice mladé velšské spisovatelky Rachel Trezise - mj. držitelky prestižní Dylan Thomas Prize.

Výstavu The Silent Village můžete v DOXu navštívit do 9. dubna 2012.

Tomáš Kůs


**kulturissimo.cz**

VÝSTAVY   FILM   DIVADLO

Váš kulturní portál

### Výstavy

#### Silent Village promlouvá v DOXu

redakce | 31.1.2012

V DOXu probíhá velmi specifická výstava. 10. června 1942 byla česká vesnice Lidice vyhlazena nacisty v odvetě za atentát na Heydricha. V západní Evropě vyvolala zpráva o lidické tragédii pobouření, které se později odrazilo v básních, románech, symfoních nebo filmech připomínajících památku Lidic. Tato díla tematizovala zánik vesnice ve snaze pochopit události, které se zde odehrály a připomenout je světu. Na lidickou tragédii okamžitě zareagovala britská vláda, která využila filmové médium ke zrekonstruování události tak, jako by se odehrála v Británii. Během několika týdnů po tragédii začal pokus o převedení příběhu Lidic na filmové plátno. Pod vedením umělce, básníka a režiséra Humphreyho Jenningse se začal natáčet krátký film, ve kterém znovu ožil osud Lidic. Film *The Silent Village* (Ztichlá vesnice) z roku 1943 nejen že připomínal nedávnou tragédii, ale stal se i symbolem možné budoucnosti, která by přinesla ztrátu svobody a smrt.



Výstava a doprovodná publikace zachycují specifické vztahy místa a času, které byly hlavním tématem Jenningsova filmu. Umělci Paolo Ventura, Peter Finnemore a spisovatelka Rachel Trezise reagují na tento film, který je rekonstrukcí lidických hrůz, ale i popisem života ve Walesu na začátku 40. let 20. století. Autoři zdůrazňují sílu příběhu a generační paměti prostřednictvím různých způsobů vyprávění a vytváří tak fiktivní a komplexní emocionální pouto s historickými událostmi. Výstavu doplňuje videoinstalace Jana Kaplana 10:35, jejíž název odkazuje k času, kdy došlo k atentátu na Reinharda Heydricha. Tento projekt čerpá z filmu Jana a Krystyny Kaplanových *SS-3: Atentát na Reinharda Heydricha* (1992), který užívá podobnou uměleckou strategii dramatizace historie jako *The Silent Village*, ale na rozdíl od Jenningsova filmu ji doplňuje archivními záběry.



Jenningsův film, který spojuje hrané scény s realitou, zaujímá čelné místo ve filmovém zobrazení Walesu a zůstává významným příkladem průkopnického využití dokumentárního filmu ve službách státu. Filmové a narativní prostředky použité ve filmu se rovněž vztahují k principům dokumentu v současném umění. Právě mezi oficiální a neoficiální verzí historie se mohou vynořit nové vyprávěcké postupy rozvíjející historickou imaginaci a nabízející způsoby, jak lépe reflektovat význam zobrazování minulosti a lépe porozumět podmínkám, ve kterých vznikají a jsou rozšiřovány rozdílné pohledy na historii.



Kurátor: Russell Roberts, profesor fotografie v European Centre for Photographic Research, University of Wales, Newport. Výstava *The Silent Village* vznikla ve spolupráci Fotogallery a University of Wales v Newportu.

foto: DOX

## Osud Lidic inspiroval výstavu The Silent Village v pražském DOXu



Zuzana Koblíková

22. únor 2012, 17:00



Centrum současného umění DOX od 12. ledna připomíná osud Lidic. Výstava odvíjející se od britského filmu The Silent Village není pouze historickou reálií, ale zejména uměleckým vyjádřením pocitů reagujících na válečné hrůzy.



Paolo Ventura, Dead Village

Zdroj: dox.cz


Kurátorem výstavy se stal profesor fotografie z University of Wales v Newportu, **Russell Roberts**. Výstava sama vznikala ve spolupráci právě s touto univerzitou, a jak již bylo řečeno, v jejím centru stojí britský propagandistický film The Silent Village. Film sám byl uveden v roce 1943. Režisérem snímku je básník a režisér Humphrey Jennings. Roberts během přípravy výstavy kooperoval nejen s výtvarnými umělci **Paolo Venturou** a Peterem Finnemorem, ale také se spisovatelkou Rachel Trezise. Na výstavě si můžete přečíst i vyslechnout její povídku *Dítě jménem Lidice*, kde se hlavní hrdinka setkává v dospělosti s filmem Ztichlá vesnice a ... Vlastně není slušné připravit vás o napětí při rozuzlení příběhu.



Paolo Ventura, Dead Village

**The Silent Village** výstava nabízí ke zhlédnutí celý a právě z tohoto filmu výše jmenovaní umělci čerpají inspiraci. Než se tedy podíváme na současné umělecké vnímání lidické tragédie, seznámme se podrobněji s Jenningsovým filmovým ztvárněním ze čtyřicátých let devatenáctého století.



**STUDENT  
POINT.CZ**

umění


HOME | VZDĚLÁNÍ | STUDENT-GIRL | STUDENT-BOY | LITERATURA | HUDBA | FILM | UMĚNÍ | SR

Architektura & Design | Divadlo | **Výstavy & Vernisáže** | Mýma očima | Umění v kostce | Ve zkratce | Výtvarné

Homepage > Umění > Výstavy & Vernisáže > Lidice v Doxu

**Lidice v Doxu**


23. ÚNOR 2012 | Hana Bulejová | [To se mi líbí](#) | [Odeslat](#)



**TÉMA MĚSÍCE: Flashback**

V pražských Holešovicích je do 9. dubna k vidění unikátní putovní výstava reflektující lidickou tragédii.

Návštěvník by se měl nejprve vydat do čtvrtého patra, kde sídlí ústřední dílo výstavy, a to slavný dokument britského básníka a režiséra **Humphreyho Jenningsa** nazvaný *The Silent Village* (titul tohoto filmu využil Dox k pojmenování celé výstavy). Není bez zajímavosti zde nastínit okolnosti vzniku tohoto filmu.



Systematicky naplánované a chladně provedené vyhlazení Lidic mělo ve své době nebyvalý ohlas ve světě, obrovskou odezvu měl lidický zločin zejména **americkým** kontinentě. Po Lidicích byly pojmenovány ulice, náměstí i parky celého světa. Současně se zprávou o zničení Lidic vznikla myšlenka na jejich **znovuvybudování**, ve Velké Británii vznikl fond na stavbu nových Lidic. Dlouho na sebe nenechal čekat ani světový film. Jako první vznikl krátkometrážní hraný snímek **We Refuse to Die** společnosti Paramount. Pravděpodobně nejpůsobivějším **filmem** o vyhlazení Lidic nicméně zůstává snímek **The Silent Village** podle námětu dr. Viktora Doschla, uvedený do kin roku 1943. Zvláštností filmu, který má právě návštěvník možnost zhlédnout ve 4. patře galerie, je skutečnost, že se režisér Humphrey Jennings nepokoušel při natáčení ve Walesu vytvářet české reálie. Ve filmu je vše ponecháno tak jako ve skutečnosti.



vzniknuvší pod patronátem **Jana Kaplana** s titulem *10:35*. Instalace čerpá z filmového materiálu, který vznikl v rámci natáčení dokumentárního snímku *SS-3: Atentát na Reiharda Heydricha* dvojicí Jana a Krystiny Kaplanových.

Na výstavě je tak velmi zajímavé porovnat oba projekty – zmíněný film *The Silent Village* a videoinstalaci *10:35*. Název Kaplanova projektu odkazuje na **okamžik atentátu** na zastupujícího říšského protektora Reiharda Heydricha, který provedli ve středu 27. května 1942 rotmistr Jiří Josef Gabčík a Jan Kubiš. Heydrich zemřel na následky zranění týden po atentátu. Ještě než dozněly smuteční salvy nad jeho hrobem, měli již nacisté připravenou krvavou odplatu v rámci „**usmíření jeho smrti**“.



Pod záminkou údajného (a zcela vykonstruovaného) styku lidických obyvatel s pachateli atentátu, byly Lidice 10. června 1942 **napadnuty německými okupanty**. Vůdce rozkázal provést v Lidicích následující opatření: 1. všechny dospělé muže zastřelit (173 na místě, pro dalších 19 si nacisté došli dodatečně), 2. všechny ženy převést do koncentračních táborů (v nich 59 lidických žen zahynulo, 196 mučení přežilo), 3. děti, které je možno poněmčít, shromáždit a dát do SS v Říši (pouhých 17 dětí ze 105 se dočkalo konce války), 4. obec úplně vypálit a srovnat se zemí (včetně rabování hřbitova, změny koloritu krajiny a koryta potoka).


Po opuštění úvodní a nejvýše položené místnosti **výstavy** směřují logicky kroky návštěvníka o patro níž, kde jsou k vidění černobílé fotografie tvůrců **Paolo Ventura** a **Petera Finnemora**. Tyto snímky se snaží přinést svou vlastní odpověď na zmíněný film, který slouží nejen jako rekonstrukce lidické tragédie, ale i coby popis života ve Walesu na počátku 40. let 20. století. Finnemore se pomocí přetváření předmětů každodenního života (jako je žebřík nebo transistorové rádio) snaží nastínit tajemný příběh jejich majitelů.



Ventura pro změnu pomocí miniaturních světů reflektuje příběh své vlastní okupované rodiny v Itálii. Všechna patra potom zdobí útržky z povídky třetí umělkyně – spisovatelky **Rachel Trezise**. Ta ve své povídce *Dítě jménem Lidice* vypráví příběh o síle paměti, o útržcích vzpomínek, o nespravedlnosti a palčivé touze po pomstě. V příběhu vyvolá celou zněť událostí v životě hlavní hrdinky právě zhlédnutí film Humphreyho Jenningsa *The Silent Village*. Komu by nestačily vybrané věty z povídky, jež se viní po zdech galerie, může si celý příběh na výstavě přečíst a dokonce si ji i poslechnout.

Na závěr je třeba říci, že ten, kdo by na výstavu chtěl zavítat v domnění, že uvidí fotografie z místa tragédie, zobrazující vypálený kostel a školu, snímky z masakru lidických mužů či traumatizující dopisy lidických dětí z věznění, bude asi zklamán. Umělci **pojali téma po svém** a ne každému může být způsob jejich reflektování lidické tragédie srozumitelný. Je nutné si ale uvědomit, že podobné příšerné skutky nelze nikdy zachytit či pojmout zvlášť jednoduchým způsobem.


Foto: [www.dox.cz](http://www.dox.cz), [lidovky.cz](http://lidovky.cz)



Vienna's weekly European journal

COMPRESS

- Aktuell
- Wien Daten und Fakten
- CEE/SEE - Städtenetzwerk
- Veranstaltungskalender
- Gewinnspiele
- Links
- Archiv
- Login



### The Silent Village

► Zeitinfo

Im Zentrum für gegenwärtige Kunst DOX läuft zur Zeit eine britische Wanderausstellung „The Silent Village“ (Das Stille Dorf), die sich der künstlerischen Reflexion der Zerstörung von Lidice 1942 widmet. Das Dorf Lidice wurde nach dem Attentat auf Reynhard Heydrich niedergebrannt. Das Zentralwerk ist ein berühmtes Dokument von Humphrey Jennings, das nur ein Jahr nach der Tragödie gedreht wurde und nach dem die Exposition benannt wurde. Die Ausstellung beinhaltet Reflexionen dieses Films von gegenwärtigen Künstlern wie Paolo Ventura, Peter Finnemore und der Schriftstellerin Rachel Trezise.

**DOX - Zentrum der zeitgenössischen Kunst**  
 Poupětova 1  
 170 00 Praha 7  
<http://www.dox.cz>

Ausstellungen - Tschechische Republik  
 Fotos © Peter Finnemore

**Verwandte Artikel**

Bilder einer Zeit

Achtung, Kamera!

Als die Oper noch eine Baustelle war - Auf den Spuren österreichischer Fotografie

Polaroid [Im]possible – The WestLight Collection

**Verwandte Veranstaltungen**

On Purpose. The New Derivative Order

Mushrooming

Children of War: Broken Childhood

Bau(ten) für die Künste


Die Unterbrechung

Petra Římalová - Vesnice (Das Dorf)


Alois Zych: Fotografien

Der Anfang

Alles ist im Tanz



wieninternational.at


484





**Centre  
for Contemporary  
Art**



**JAN KAPLAN 10:35  
12. 1. – 9. 4. 2012**

**Media Monitoring**

## **TELEVIZE**



### **ČESKÁ TELEVIZE**

**11. 1. 2012 Návrat do ztichlé vesnice/Reportáž Petra Viziny ..... str. 4**

## **TÝDENÍKY**



### **LITERÁRNÍ NOVINY**

**16. 2. 2012 Reinhardt Heydrich: Proč by na mě Češi stříleli? ..... str. 2**  
autor: Ota Řeboun

## **ONLINE**



### **KRAJANE.NET**

**10. 2. 2012 Heydrich je moje téma, ale musím ho dělat po svém, říká britský dokumentarista Jan Kaplan ..... str. 6**  
autor: M. Krupička



### **GOOUT.CZ**

**Jan Kaplan - 10:35 .....str. 7**



Domů

Živé vysílání

Pořady ČT24

Kauzy ▾

Sport

Po

Domácí

Regiony

Ekonomika

Svět

Kultura

Média

Cestování

Domů &gt; Kultura

## Návrat do ztiché vesnice

11. 1. 2012 19:23, autor: jab

Velikost textu:



Praha - Na vypálení Lidic reagovala západní Evropa vlnou pobouření, které se později odrazilo i v básních, románech, symfoniích nebo filmech.

Pár měsíců po tragédii, v září 1942 začal umělec, básník a režisér Humphrey Jennings natáčet v jižním Welsu krátký film *The Silent Village* (Ztichlá vesnice). O téměř sedmdesát let později na tento snímek reagují tři britští umělci. Jejich práce, doplněné videoinstalací Jana Kaplana, vystavuje pražské Centrum současného umění DOX.

f Doporučit

31

Tweet

2

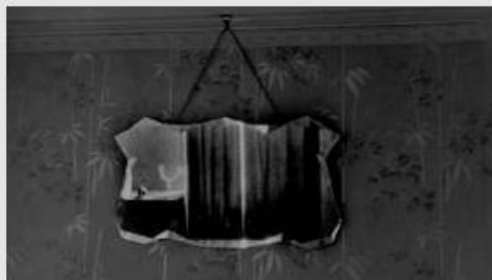


Z výstavy *The Silent Village*

*The Silent Village* vznikla na zadání britské vlády, která využila filmové medium jako nástroj ke zrekonstruování událostí. Lidicemi před 10. červnem 1942, tedy před datem, kdy byla česká vesnice vyhlazena nacisty v odvetě za atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, se v krátkém snímku stala vesnička poblíž welského města Ystradgynlais.

Film nejenže připomínal nedávnou tragédii, ale stal se i symbolem možné budoucnosti, která by přinesla ztrátu svobody a smrt. "Že kdyby se Němcům podařilo vniknout na britské ostrovy, může je čekat totéž," formuloval vzkaz, který v sobě snímek nesl, Jindřich Marek z Vojenského historického ústavu.





Z výstavy The Silent Village



Z výstavy The Silent Village

Umělci Paolo Ventura, Peter Finnemore a spisovatelka Rachel Trezise reagují na Jenningsův film, který je rekonstrukcí tragédie, ale i popisem života ve Walesu na začátku 40. let 20. století. "Nabídlí příběhy, které jsou velmi užitečné k tomu, abychom mohli přemýšlet, co se odehrálo a jak je to možné znázornit," vysvětlil kurátor výstavy Russel Roberts z University of Wales.

Výstavu doplňuje videoinstalace Jana Kaplana, jejíž název – 10:35 – odkazuje k času, kdy došlo k atentátu na Heydricha. Čerpá z filmu Jana a Krystyny Kaplanových SS-3: Atentát na Reinharda Heydricha (1992), který užívá podobnou uměleckou strategii dramatizace historie jako The Silent Village, ale na rozdíl od Jenningsova filmu jí doplňuje archivními záběry.

**UDÁLOSTI** Jan Kaplan režisér

**Reportáž Petra Viziny**

- Russell Roberts v Událostech, komentářích
- Rozhovor s Russellem Robertsem
- Reportáž Petra Viziny

"Doufejme, že tento projekt zvýší povědomí o dějinách a že nám nabídne i současný pohled," přeje si kurátor Russel Roberts. The Silent Village bude v Centru DOX zpřístupněna do 9. dubna.



# Reinhard Heydrich:



Adolf Hitler před Heydrichovou rakví v Berlíně.

Na začátku prosince 1941 si Reinhard Heydrich pozval do Prahy Hitlerova architekta Alberta Speera, aby s ním konzultoval budoucí přestavbu města. Několik hodin ho vozil po pamětihodnostech po zasnežených ulicích v otevřeném mercedesu, a když nepochybně prokřehlý Speer poznamenal, jestli není taková projížďka přece jen trochu riskantní, odpověděl mu Heydrich otázkou. /Ota ŘEBOUN

Jaroslav Čvančara  
Heydrich  
Gallery  
ISBN 978-80-  
869990-97-2



**O**pravdu. Proč by na něj Češi střeleli? Publicista a badatel Jaroslav Čvančara hledal obsáhlou a zároveň pádnou odpověď několik desítek let a výsledkem se stala strhující obrazová publikace Heydrich, která poprvé vyšla v roce 2004 a na sklonku loňského roku ji k blížícímu se 70. výročí atentátu vydalo doplněnou o další desítky historických snímků nakladatelství Gallery.

Zaujetí pro objevování a uspořádání unikátního obrazového materiálu je pro Jaroslava Čvančaru do značné míry rodovou tradicí. Už jeho otec se podařilo zachránit před nacisty obsáhlou sbírku němých filmů a v roce 1945 upozornil policii i na místo, kde byla ukryta německá fotodokumentace o vypálení Lidic. Metodu vyprávět dějiny obrazem si Čvančara vyzkoušel už před léty, kdy vydal historiky vysoce ceněnou trilogii Někomu život, někomu smrt, která ve fotografiích,

dokumentech a výpovědích aktérů zachycuje domácí a zahraniční odboj v letech 1939 až 1945.

V další mrazivé výpovědi z protektorátu Čvančara svůj záber zúžil a soustředil se jen na jednu postavu, pro český odboj ovšem nejnebezpečnější. Jedná se o zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, jeho osmiměsíční hrůzovládu v českém prostoru, jeho smrt, represe a následné budování Heydrichova kultu, při kterém zástupy hajlujících Čechů vzdávající hold Otci dělníků a nakonec i Otci vlasti nechávaly svět rychle zapomenout na obraz vzdrůjícího národa.

Více než tisícovku často unikátních a poprvé zveřejňovaných snímků a dokumentů rozehrál Čvančara za pomoci dobových plakátů, citátů, vyhlásek, novinových článků i tehdy módní hitlerovské krvavě červené a černé v podivuhodný dokumentární sled, z kterého jde i po sedmdesáti letech hrůza.

## Ve světle ramp

Díky své impozantní postavě a nordickému zjevu se stal Heydrich po letech života v příšeří tajných služeb jedním z nejfotografovanějších představitelů třetí říše. To jistě Čvančarovi usnadnilo záměr představit především obrazem tohoto novodobého tyрана v čase jeho panování na Pražském hradě. Ještě předtím ale nabídne publikace obrazový exkurz po jeho dosavadní kariéře, který je o to cennější, že stále ještě neexistuje více štině kvalitní Heydrichova biografie. Sledujeme tak úspěšného studenta reálného gymnázia, námořního kadeta a důstojníka, jehož rychlý postup náhle zastaví milostná aféra. To už jsou ale na scéně hnědé košile a díly nim začíná Heydrich znovu vystupovat ze stínu. Objevuje se po boku Himmlera, vidíme ho i v Hitlerově suíte při anšlusu Rakouska a při jeho krátkém pobytu na Pražském hradě v březnu 1939.

Teprve až posláním v Praze ale vstoupí Heydrich plně do světla ramp. Když se na svátek svatého Václava v podzimním slunci 28. září 1941 poprvé zalesknou při přehlídce na hradním nádvoří na jeho generálské uniformě všechny metály, není pochyb, že do ringu vstupuje jiná váha než „ochotný“ a svým zjevem zaslé časy evokující protektor von Neurath.

Ještě podstatnější je, co má tento novodobý Siegfried v hlavě. „Nechci se pokoušet starými metodami poněmčit tento český ksindl,“ prohlašuje a koná. Hned vyhláší stanné právo, během kterého je pozatýkáno přes pět tisíc osob a na pět set z nich skončí



# Proč by na mě Češi stříleli?

před popravčí četou, rozpouští Sokol, iniciuje proces s ministerským předsedou Eliášem, který je odsouzen k trestu smrti. Rekonstruuje protektorátní vládu, do které se zcela jasným záměrem posadí i rodilého Němce, jehož úlohu vysvětlí svým soukmenovcům v projevu 4. února 1942 takto: „Teď, když je Bertsch ministrem, chtěl bych říci, ministrům pověřením, neboť český ministr vlastně není ministrem v našem slova smyslu, pak bude možné v této ministerské radě – která ostatně už také neexistuje, jsou pouze ministerské porady – mluvit německy, neboť tamti pánové přece nebudou moci po Bertschovi chtít, aby se naučil česky. Potud je tedy situace jasná.“

Skutečně. Zcela jasná je v té chvíli už i odpověď na Heydrichovu otázku, proč by na něj Češi stříleli. Na kohojiného měl odboj mříž než na člověka, který počítal s přesunem českého národa na břehy Severního ledového oceánu, z protektorátní smlouvy učinil bezcenný cár papíru a ze státního prezidenta nepatrnou loutku poslušně cupitající po jeho boku a klanějící se ne už před samotným Hitlerem, ale před pouhou jeho bustou. Jsou snímky, které vydají za tisíce slov, a tyhle záběry se zločinným Háchou k nim v knize bezesporu patří.

V protektorátu se mezitím množí signály, že se něco chystá. Vypovídají o tom zachycené depeše, dopadení prvních „padákových agentů“ i mnohem tvrdší střety s odbojem. V doplněném vydání knihy je dokumentuje dnes už zapomenutá přestřelka četnické hlídky s parašutistou ze skupiny ZINC Arnoštem Míškem, ke které došlo u osady Požáry v královských lesích. Zabitému četnickému veliteli tehdy nechal Heydrich vypravit státní pohřeb. Z incidentu si však – k radosti odboje – poučení pro posílení své osobní bezpečnosti nevezal. A tak následují známé obrazy ze zatáčky v Holešovičkách, mercedes s rozervaným bokem, portréty lidí, kteří raněnému poskytli první pomoc, podrobný popis lékařských zákroků, fotokopie pitevního protokolu. Jeho zveřejnění patří i k největším přínosům knihy, protože Heydrichův pitevní protokol byl až do jejího vydání v šéobecně pokládán za zrcadlo zdeje publikován vůbec poprvé. Jeho uveřejnění by mělo konečně sebrat vítr z plachet všem mýtům, hypotézám o příčině smrti.

Dodnes neobyčejně poutavou fotoreportáž je pak Heydrichova poslední cesta z Pražského hradu přes Karlův most na Hlavní nádraží na lafetě děla tažené pásovým vozidlem a její pokračování v Berlíně s ještě větší pompou. Nejhonosnější pohřeb, jaký zažila třetí říše.

## Až příliš dlouhý stín

Lidice, dopadení parašutistů v kryptě kostela v Resslově ulici. Těmito scénami většina publikací o atentátu končí. Čvančarovův kinematograf ale běží neúprosně dál. Heydricha už opečovávají valčíky někde ve Valhalle, v protektorátu ale semeno, které zasel, teprve teď začíná přinášet ovoce. Na pomyslné plátno naskakují bez sentimentu i po desítkách let těžko stravitelné obrazy mnoha tisícových shromáždění na náměstích přísahajících věrnost Říši. Čtenář, který zažil normalizaci a Antichartu, má náhle pocit jakéhosi dějá vu, když se před ním rozevře les rukou hajlujících herců Národního divadla. Stříhem se dostáváme do osudové zatáčky o rok později při prvním výročí atentátu. Vzrostlé stromy v přilehlé zahradě jsou už z bezpečnostních důvodů vykáčeny (po stejné trase dál dojíždí do Prahy z Panenských Břežan K. H. Frank) a u dřevěného kenotafu s bustou Heydricha dochází k přísaze věrnosti jeho odkazu. Po něm pokřtěná standarda SS mizí kdesi na frontě, přes dvacet měst v protektorátu však po něm pojmenovává své ulice, hlavní třídy (Plzeň), nábreží (Praha), stadiony (Olomouc). Protektorátní pošta vydává pohlednice a známky s portrétem Heydricha a i z výtěžku jejich prodeje vysílá nové zřízení Heydrichova nadace dělníky ze zbrojovek na zotavovací pobyty do Luhačovic. Obraz nejrazantnějšího projevu odporu v celé okupované Evropě, který dovedl Británii k anulování mnichovské dohody, se rychle rozplývá a svobodný svět si znovu klade otázku, jak to tito Češi vlastně je. Ještě nemá tušení, o čem káže na prostá totalita.

Ani ta není na věčné časy a ve Čvančarově hledáčku se teď objevuje především Heydrichova žena Lina. Sledujeme její proměny ve „státní“ vdovu i její bažení po „dědičném lénu“ v Panenských Břežanech, odkud nakonec prchá na svůj rodný ostrov na severu Německa. Přes odsouzení k doživotnímu trestu v roce 1947 a opakované žádosti už nikdy nebude do Československa vydána. Není ostatně jediná, na koho boží mlýny zapomněly. Zdaleka ne všechny nacisty a konfidenty, jejichž tváře se mihají na stránkách knihy, potkal zasloužený trest.

Za několik měsíců uplyne už sedmdesát let od útoku na Heydricha. Okamžiky největšího vzepětí českého odboje připomíná už nyní například výstava v pražském DOXu, kde se promítá i snímek britského režiséra Jana Kaplana s názvem 1035, který je přesnou rekonstrukcí atentátu. Na ČT 2 běží 43dílný reportážně

## Úplný a jednoznačný postoj českomoravského filmového oboru

### Projevy věrnosti a oddanosti k Říši

Smutečním projevem českomoravského filmového ústředí připojil se celý filmový obor k odsouzení zločinného atentátu na Zastupujícího říšského protektora #H-Obergruppenführera a generála policie Reinharda Heydricha. Řada filmových firem uspořádala pro své zaměstnance manifestační projevy zaměstnanců, které vyzněly ve spontánním odsouzení hanebného atentátu na Zastupujícího říšského protektora. Zaměstnanci ústy svých mluvčích a důvěrníků manifestovali věrnost a oddanost Říši, zavazující se k bezpodmínečné poslušnosti svému státnímu prezidentu, své vládě a k příkladnému plnění všech svých občanských povinností.

V pátek svolal pod dojemem posledních událostí předseda Českomoravského filmového ústředí Sirotek české vedoucí odborových skupin a zaměstnance filmového ústředí k smutečnímu projevu v rámci odsouzení zločinného atentátu na Zastupujícího říšského protektora #H-Obergruppenführera a generála policie Reinharda Heydricha.

V dalším promluvil o dle zasmušelého, který byl zavrženým činem vyvrácen upravené uslovné práce pro zdárný vývoj českomoravského prostoru. Zdramatizoval, že i film byl jedním z činitelů, který byl předmostím k tomu, co se stalo. Zastupujícího říšského protektora, při čemž Českomoravské filmové ústředí je ověřením loyální spolupráce obou národností, složek v jedné korporaci.

V závěru vyzval všechny zaměstnance k přesnému a příkladnému plnění všech jejich občanských povinností, jakož i k nesmlouvavému sledování pasty, vytýčené státním prezidentem Dr. Háchou.

Důvěrník zaměstnanců Filmového ústředí K. Rada se připojil jejich jménem k projevu, který zavazuje všechny k věrné a neumlouvající práci ve prospěch Říše a našeho národa.

V tomto duchu vyzněly smuteční a manifestační projevy, jež v těchto dnech uspořádaly tyto filmové firmy:

**V Bohemiafilmu** promluvil k zaměstnancům řed. Aloise Švecová, která odsoudila atentát na Zastupujícího říšského protektora. Jménem personálu thumbolli sílu věrnosti Říši a vládě Protektorátu Jar. Švec.

**V Bromfilmu** byly všem zaměstnancům firmy, tedy i těm, kteří jsou v těchto dnech na dovolené, zaslány oběžníky, v nichž je odvolán hanebný čin, spáchaný podlou rukou vražděním na Zastupujícího říšského protektora, a v nichž jsou všichni zaměstnanci vyzýváni k vzornému konání občanských povinností. Tyto oběžníky byly s podpisem vráceny zpět firmě. V úterý pak byl učiněn k zaměstnancům ještě projev řed. firmy Dr. Lad. Broma, souhňasý s oběžníkem.

**Lucernafilm** konal v pondělí ve smutečně vyzdobeném sále kina Lucerna manifestační projev zaměstnanců firmy, kina Lucerna a Füssage. K četné shromážděnému personálu promluvil šéf Miloš Havel, odsoudil atentát na Zastupujícího říšského protektora a přijal oči zásluhy personálu slavnostní sílu jejich neochvějně věrnosti Říši a vládě Protektorátu.

**V Marsfilmu** shromáždili se zaměstnanci v sobotu k apelu, na kterém byl ústy řed. Max. Zvěřtiny odsouzen zločin, spáchaný na Zastupujícího říšském protektoru. Zaměstnanci slibili, že budou dbáti všech zákonů a nařízení a pracovat pro blaho Říše a našeho národa.

**Merkurfilm** vydal oběžník svým zaměstnancům.

dokumentární cyklus Heydrich – konečné řešení. Na obou těchto projektech se podílel Jaroslav Čvančara. Někde mezi Kaplanovým detailem a všezahrnujícím televizním celkem leží jeho kniha. Představuje poměrně úzký ale vzhledem k množství a kvalitě obrazového materiálu neobyčejně hluboký ponor do nejtuzší totality. Přes nasvícení jejího protagonisty se vyjevují překvapivé souvislosti a nejrůznější reakce, které tento tlak plodí. Autor nekomentuje, dává nahlédnout, na chvíli zastavuje čas. Nechává na čtenáři, aby soudil. Když dokáže.

**Litost nad smrtí Reinharda Heydricha projevila také všude na filmových stádech v protektorátu.**

FOTO: ARCHIV JAROSLAVA ČVANČARY



Hlavní strana	Archiv článků	Krajanské spolky	Krajanská média	Dotazy
<h1>KRAJANE.NET</h1>				

## Heydrich je moje téma, ale musím ho dělat po svém, říká britský dokumentarista Jan Kaplan

10.02.2012 14:07

Do 4. dubna probíhá v pražské galerii současného umění DOX výstava k 70. výročí vhlazení Lidce The Silent Village. Její součástí je videoinstalace Jan Kaplan 10-35, která přibližuje průběh atentátu na Heydricha. Jejím autorem je britský dokumentarista Jan Kaplan. Jeho návštěvy jsme využili k vyprávění o exilu i o jeho životním tématu – Heydrichádě.



Jan Kaplan

### Začněme vašim odchodem do Británie. Jak k němu došlo?

Moje emigrace začala v sobotu 17. srpna 1968 na ruzyňském letišti v Praze, kde jsem čekal na odlet do Londýna. Netušil jsem, že za 4 dny přistanou na stejném letišti sovětská vojenská letadla, z nichž vyjedou tanky s vojáky. Pražské jaro bylo v plném proudu, mezi lidmi vláda euforie. Určité stíny už se daly tušit, ale nikdo si nic nepřipouštěl. Jel jsem do Anglie na dva týdny, v podstatě na dovolenou. Poprvé jsem tam byl už v roce 1967, měl jsem tam nějaké kamarády a taky jsem mluvil anglicky. Londýn byl tehdy v 60. letech středem vesmíru. Netušil jsem, že se do Československa nevrátím 23 let.

### Měl jste k Británii nějaký užší vztah?

Británie i angličtina mě zajímala od dětství. Může za to film V pravé poledne s Garrym Cooperem, který na mě ohromně zapůsobil. Jednak námětem, jednak filmařským zpracováním, především střihem. Ve filmu je opakovaně použit motiv hodin, které odpovídají čas. Tento motiv jsem později použil i ve snímku Atentát na Hendricha. Kromě toho jsem byl okouzlen i angličtinou a začal jsem se jí poměrně brzy učit. Mám takové kredo, že když mě něco baví, tak se tomu věnuju naplno. Celý život se snažím dělat jen to, co mě baví.

### Jaké byly vaše začátky v Británii?

21. srpna 1968 jsem se s kamarády vydal na československou ambasádu v Londýně. Bylo tam hodně Čechoslováků. Nějaký člověk nám tam tehdy řekl, že situace je nepříjemná a že všem zájemcům prodlouží výjezdní doložku. Krátce na to mě kontaktovala britská televize Thames TV s žádostí o rozhovor. Přivezli mě do studia, kde byl mj. Eduard Goldstucker. Dostal jsem otázku, zda se budu do Československa vracet. A já jsem odpověděl, že se budu vracet do Československé televize. Kde jsem pracoval jako střhač, nikoli do sovětské televize. V tu chvíli jsem si uvědomil, že jsem si tím možná zpečetil osud. Ale v Británii jsem chtěl zůstat pokud možno legálně. Znovu jsem se vydal na ambasádu, kde nám řekl, že nám zlegalizují pobyt jen do vánoc.

Mezitím Britové umožnili všem Čechoslovákům v Británii legálně pracovat, tak jsem toho chtěl využít. Dotázal jsem se na ambasádě, zda by mi prodloužili pobyt o rok. Řekli mi, že ano, ale že si musím v Československu vyřádit řadu potvrzení od zaměstnavatele, národního výboru, vojenské správy a dalších úřadů. Moje maminka v Praze mi tenkrát všedlna ta potvrzení vyběhala. Když jsem to předložil na ambasádě, řekli mi, že žádost musím podat osobně v Praze. Řekl jsem na shledanou a odešel jsem. Zdálo se, že není návratu. Ale taky mi řekli, že kdybych studoval, bylo by prodloužení pobytu jednodušší.

Podarilo se mi hned sehnat práci a kromě toho jsem začal studovat na London School of Film Technique. Jako student jsem se stále zajímal o možnost zlegalizování pobytu v Británii, ale když jsem viděl, že to nikam nevede, studia jsem nechal a věnoval se své profesi. Pracoval jsem jako filmový střhač, slušné jsem si vydělával. V londýnské škole jsem se toho sice příliš nenaudoil, ale vyzkoušel jsem si různé filmové dovednosti, např. reží, které jsem později využil. Kromě toho rád vzpomínám na některé osobnosti, které tam přednášeli, například známý herec Albert Finney nebo režisér Alexander Mackendrick.

Po určité době jsem se začal zajímat i o reží a postupně jsem začal zpracovávat vlastní témata a režírovat. Celkem jsem se podílel asi na 80 filmových produkcích. Nejvíce mě přitahovala dokumentaristika, protože díky ní jsem poznal mnoho zajímavých lidí i prostředí. Produkce hravých filmů je vždycky trochu održená od reality, pracuje se ve studiích, ale dokument se točí v realitě, v terénu. Dělal jsem dokumenty o Grahamu Greenovi, o fotbalu, o cricketu, což je čistě anglický sportovní fenomén, dostal jsem se do Jižní Afriky, do Austrálie apod. Prostě člověk stále poznával něco nového, což bylo úžasné.

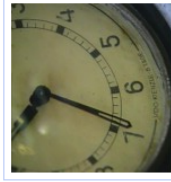
### Čemu se věnujete dnes?

Dělám vlastní filmy a projekty. Fascinují mě atentáty: na Františka Ferdinanda, na Heydricha, na Kennedyho. O sarajevském atentátu a o atentátu na Heydricha jsem udělal filmy. Jsem velice rád, že na Heydrichovi jsem spolupracoval s Jaroslavem Čvančarou, asi největším odborníkem na tuto problematiku. Mohu si dovolit uprkat na detailu a trochu spekulovat nad tím, co by kdyby; při těchto atentátech měly i drobné detaily obrovský význam. Vezměte si, jaký dopad měl atentát Heydricha dopad na život v protektorátu. Xtra se to znamenalo pro české země i pro Evropu, kdyby k atentátu nedošlo...

### Tématu Heydrichády se věnujete i vaše výstava a následně kniha Praha ve stínu hákového kříže ...

První výstava o Heydrichovi byla v Londýně v roce 1992, jmenovala se Atentát. Britové totiž o atentátu příliš mnoho nevěděli. Zašel jsem do Vojenského historického muzea v Londýně a přesvědčil je, že by měli takovou výstavu udělat, protože to byla britsko-česká operace. Chvilu to trvalo, ale povedlo se to. Na výstavu jsem dodal některé vlastní materiály, další poskytl Jaroslav Čvančara, největší odborník na atentát vůbec. Na výstavě také proběhla světová premiéra filmu Atentát na Reinharda Heydricha, který jsem natočil se svou ženou. Bylo to k 50. výročí atentátu. Výstava měla určitou publicitu, film promítla také BBC. Troufám si říci, že jsme přispěli ke zlepšení znalosti Britů na toto téma.

Později jsem dělal výstavu na toto téma v České republice. U některých lidí vzbudila rozpaky. Zvolili jsme ten přístup, že vystavené dokumenty jsme nekomentovali, předkládali jsme fakta. Britové jsou na to zvyklí, ale někteří čeští návštěvníci očekávali komentář nebo interpretaci. To je myslím takový starý zlovyk, že lidé nejsou zvyklí samostatně myslet, všechno se musí nějakým způsobem interpretovat. Když se vás někdo zeptá, co si má myslet o fotografii Adolfa Hitlera, jak se dívá na z okna na Prahu, tak jaký komentář je k tomu potřeba? Považuju za výhodu nechat lidem prostor, aby vystavený materiál vstřebali a vytvořili si názor sami. Pod stejným titulem jako výstava vyšla i kniha.



Videoinstalace Jana Kaplana má název 10:35

### Jste také autorem expozice Muzea komunismu v Praze ...

Obvykle tvrdím zcela sám, ale v případě muzea komunismu jsem byl osloven americkým podnikatelem a majitelem muzea, který měl už své představy. Pro muzeum jsem vytvořil interier řeznictví, které pamatují jako kluk, kdy nebylo moc zboží, nanejvýš konzervy, ale o víc tam byly vidět portréty stranických činitelů. Bohužel to majitel muzea nepochopil, tak jsem vytvořil jako protiklad toho obchodu TUZEK. Tehdy jsem si uvědomil, jak je dobré se věnovat jen vlastním a nezávislým projektům, kde se nemusíte ohlízet na jiné zájmy.

### Jak vznikla vaše výstava, respektive videoinstalace k výročí Lidic v pražské galerii DOX?

Prostřednictvím ředitelky DOXu Leosy Váčky jsem se seznámil s kurátorem panem Andělem. Přes Skype jsme debatovali o mých filmech a když shledl Atentát na Reinharda Heydricha, zdopila se z toho moje spoluúčast na výstavě The Silent Village, která je věnována tragickému osudu Lidic z britského pohledu. Moje videoinstalace prezentuje část mého snímku Atentát na Reinharda Heydricha, totiž samotný průběh atentátu a čas, kdy k němu došlo, a to na trech plátech a ze tří úhlů. Myslím, že se to podařilo, š britskou výstavou se to dobře doplňuje. Dokonce uvažujeme o tom, že bychom mohli obě tyto výstavy přenést do Británie. Spolupráce s galerií DOX byla perfektní. Dopřáli mi naprostou tvůrčí svobodu, pracoval jsem bez jakýchkoli vnějších tlaků nebo omezení, což je dnes velmi vzácné. DOX je mimořádně kvalitní galerie, velice ji fandím.

### V loňském roce byla v Londýně odhalena plaketa na domě, kde byl plánován atentát na Heydricha, také z vaší iniciativy. Co k tomu dalo impuls?

Dokumentarista Jaroslav Čvančara říká, že jsem Heydrichem kouslel. Určitou setrvačností jsem hledal další místa, spojená s atentátem. Měl jsem fotky československých parašutistů z operace Anthropoid, porízené krátce před výsadkem v protektorátu. Stojí před nějakou budovou a mě pořáď vrtalo budovu a o jaký dům jde, protože musí stále existovat. Věděl jsem o budovách na Porchester Gate, kde za války sídlila vojenská rozvědka československé exilové vlády v čele Františkem Moravcem a kde byl atentát naplánován. Jednou v sobotu jsem se tam vydal. Vešel jsem do dvora, všude kolem byly chlovy zdi, položil jsem si otázku, kam bych jako fotograf umístil skupinu lidí, kdybych je chtěl vyfotit. A okamžitě jsem to místo uviděl. Když jsem tu zed porovnal se zvětšeninou fotografie, seděla každá chla. Postupně ve mně dozrála myšlenka, že by tam mohla být pamětní deska. Pro českou historii je to důležité místo. Bohužel to bylo ve dvoře a v soukromém objektu, takže jsem uvažoval o umístění pamětní desky někde do okolí.

Nakonec se mi podařilo spojit se panem Jonathanem Glanzem, majitelem domu, kde mimochodem byli řada movitých nájemníků včetně jedné Češky. Kupodivu se mu můj návrh líbil. Dokonce pomohl urychlit celou tu byrokratickou proceduru, která každý takový projekt provází. Vyřídil pamětní desku v Londýně trvá léta. S pomocí dalších institucí - česká a slovenské ambasády a Sdružení československých válečných letců – se nám to povedlo relativně rychle. Desku jsme odhalili 28. října 2011, protože atentát byl původně plánován na tento svátek. Jsem rád, že jsem k tomu mohl přispět. Operace Anthropoid byla obrovsky hrdinským činem, který stojí za to být připomínán.

Děkuji za rozhovor.

M. Krupička



Designed by Jan Kaplan

## JAN KAPLAN - 10:35

Kategorie: výstavy Tagy: projekce, současné, historie

**Místo:** DOX

**Adresa:** Poupětova 1, Praha 7, [zobrazit na mapě](#)

**Datum:** Tato akce proběhla v termínu od 12.1. do 9.4.2012.

Videoinstalace Jana Kaplana nazvaná 10:35 vznikla v produkci Centra současného umění DOX u příležitosti uvedení výstavy The Silent Village, věnované vyhlazení obce Lidice za druhé světové války. Lidický masakr byl odplatou Třetí říše za atentát na Zastupujícího protektora Čech a Moravy Reinharda Heydricha, provedený 27. května 1942. Instalace zpracovává několik osudových minut, její název 10:35 odkazuje k okamžiku, kdy se atentát uskutečnil.

Instalace čerpá z filmového materiálu, který vznikl při natáčení dokumentárního filmu SS-3: Atentát na Reinharda Heydricha (1992) Jana a Krystyny Kaplanových. Film, který je zde také promítán, patří do stejného žánru dokumentární dramatisace jako film Humphreyho Jenningse The Silent Village (Ztichlá vesnice, 1943). Obě díla však vznikla v jiné době a s rozdílným záměrem, a tudíž zaujala k zobrazovanému příběhu rozdílný vztah. Zatímco film The Silent Village v době války přenesl děj lidické tragédie do britského prostředí za účelem státní propagandy, SS-3 usiloval z historického odstupu o co nejpřesnější filmové zpracování průběhu atentátu.

Srovnání vlastní Kaplanovy videoinstalace s projekcí celého původního filmu však naznačuje, nakolik i snaha o co nejpřesnější rekonstrukci historické události podléhá autorově volbě prvků ovlivňujících podobu vyprávěného příběhu, například časová a prostorová následnost jednotlivých záběrů, jejich velikost či délka. Smyčka videoinstalace sice umožňuje opakovaně pozorovat průběh atentátu a zdánlivě fixovat jeho podobu, ale potenciálně nekonečná mnohost kombinací jednotlivých prvků vyprávění připomíná, že interpretaci, a tím i podobu historické skutečnosti, stejně jako skutečnost samu, spoluvytváříme naší účastí.



FOTOGRAFIE:

